

ยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา

พ.ศ. 2552 - 2556

โดย

คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ

พฤษภาคม 2553

คำนำ

ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญยิ่งของประเทศ ในปี 2551 ยาง ผลิตภัณฑ์ยาง และ ไม้ยางพาราทำรายได้เข้าประเทศถึง 402,563 ล้านบาท นับเป็นลำดับที่ 3 รองจากคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ซึ่งเป็นลำดับที่ 1 และรถยนต์และอุปกรณ์ซึ่งเป็นลำดับที่ 2 ปัจจุบันงานด้านยางพารามีหลายหน่วยงาน รับผิดชอบตามภารกิจที่แตกต่างกันออกไป เพื่อประโยชน์ในการพัฒนายางพาราทั้งระบบไม่ว่าด้านการผลิต การค้า และอุตสาหกรรมยางของประเทศให้ดียิ่งขึ้น จึงสมควรกำหนดให้มียุทธศาสตร์พัฒนายางพารา เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดให้มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทาง/มาตรการ กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ และหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน มีการประสานงานเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด เพื่อประโยชน์โดยรวม ในการพัฒนาด้านยางของประเทศ เมื่อได้จัดทำยุทธศาสตร์พัฒนายางพาราแล้วจึงนำเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณาเห็นชอบเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการแล้วนำไปปฏิบัติ ให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งเพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานด้านยางและขอจัดสรรงบประมาณ เพื่อดำเนินงานต่อไป

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ยางพารา (*Hevea brasiliensis*. Mull.) พืชยืนต้นอุตสาหกรรมที่สำคัญยิ่งของประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน ปี 2551 มีพื้นที่ปลูกในประเทศประมาณ 16.89 ล้านไร่ ก่อให้เกิดกิจกรรมต่อเนื่องทั้งภาคการผลิตทางการเกษตร ภาคอุตสาหกรรมและภาคการตลาด มีผู้เกี่ยวข้องที่เป็นเกษตรกร, ผู้ประกอบการ, แรงงาน, บุคลากรภาครัฐ และผู้บริหารภาคต่างๆ ไม่น้อยกว่า 6 ล้านคนกระจายอยู่ทั่วประเทศ ผลผลิตยางดิบประมาณ 3.09 ล้านตัน ก่อให้เกิดรายได้ จำนวน 402,563 ล้านบาทจากการส่งออกยางดิบ 2.68 ล้านตันและผลิตภัณฑ์ยาง 0.397 ล้านตัน มูลค่า 223,628 และ 149,908 ล้านบาท ตามลำดับ รวมทั้งอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ยางพารา อีก 29,027 ล้านบาท

ยุทธศาสตร์พัฒนาการพัฒนายางพาราได้เริ่มดำเนินการจัดทำมาแล้ว 2 ฉบับ คือ ยุทธศาสตร์พัฒนายางพาราครบวงจร (2542-2546) และ แผนการปรับโครงสร้างยางและผลิตภัณฑ์ยาง พ.ศ. 2549-2551 ยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา พ.ศ. 2552 – 2556 ฉบับนี้จึงเป็นฉบับที่ 3 โดยสาระสำคัญ คือ เสริมสร้างการดำเนินงานให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านยางโดยการเพิ่มผลผลิต สนับสนุนด้านการตลาด เพิ่มการผลิตผลิตภัณฑ์ยางในประเทศ และลดการส่งออกวัตถุดิบยางไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ โดยการดำเนินงาน มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนทั้งด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาระบบตลาด สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและผู้ประกอบการด้านยาง เพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้อุตสาหกรรมยางของประเทศ เพิ่มมูลค่ายางธรรมชาติโดยการแปรรูปและนำยางธรรมชาติมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ยางให้มากขึ้น เพิ่มการใช้ผลิตภัณฑ์ยางในประเทศและเพิ่มการส่งออก การสนับสนุนให้มีการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ยางอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งความร่วมมือไตรภาคีกับสภายางระหว่างประเทศ 3 ประเทศ(ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย) และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(Asian Economic Community -AEC) มีแนวทาง/มาตรการดำเนินการประกอบด้วย 8 กลยุทธ์ คือ

- (1) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพยางที่เป็นวัตถุดิบ
- (2) การพัฒนาระบบตลาดยางในประเทศและต่างประเทศ
- (3) การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมแปรรูปยาง ผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพารา
- (4) การปรับปรุงระบบบริหารจัดการภาครัฐ
- (5) ผลักดันความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- (6) การสนับสนุนการวิจัย
- (7) เสริมรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง
- (8) การพัฒนาบุคลากร

เนื่องจากกิจกรรมที่ต้องดำเนินการเป็นกิจกรรมขนาดใหญ่ มีผู้เกี่ยวข้องซึ่งมีส่วนได้เสียจำนวนมากและเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ มีหน่วยงานสำคัญและตัวแทนในประเทศที่เกี่ยวข้องโดยตรง 20 หน่วย แบ่งเป็น หน่วยงาน ภาครัฐ 14 หน่วย ภาคเอกชนและผู้ประกอบการ 4 องค์กร , สถาบันเกษตรกร 2 องค์กร นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับยางพาราอีก 2 ชุด คือ คณะกรรมการควบคุมยาง และคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีองค์กรระหว่างประเทศอีก 9 องค์กรที่จะต้องดำเนินงานร่วมแบบบูรณาการตามภารกิจของหน่วยงานที่รับผิดชอบ แนวทาง / มาตรการ ภายใต้กลยุทธ์ มีการติดตามผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงาน มีการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานเป็นระยะๆ โดยพิจารณาปรับ แนวทาง/มาตรการ และกิจกรรม ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ภารกิจและงบประมาณ หลังจากสิ้นสุดแผนในปี 2556 แล้ว ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ

(1) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราการผลิตยางในประเทศต่อหน่วยพื้นที่ ไปอีกไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 หรือเฉลี่ยทั้งประเทศ จาก 278 กิโลกรัม/ไร่/ปี ในปี 2551 เป็น 306 กิโลกรัม/ไร่/ปี ในปี 2556 หรือทำให้ผลผลิตโดยรวมของประเทศเพิ่มจาก 3.09 ล้านตัน ในปี 2551 เป็น 3.40 ล้านตัน ในปี 2556

(2) เพิ่มปริมาณการใช้ยางธรรมชาติในประเทศ ขึ้นอีกร้อยละ 46.00 กล่าวคือ เพิ่มปริมาณการใช้ จาก 397,495 ตัน ในปี 2551 เป็น 580,000 ตัน ในปี 2556 หรือเพิ่มจากร้อยละ 12.87 เป็น ร้อยละ 17.00 ของผลผลิตในปีเดียวกัน

(3) ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางของไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างชาติมากขึ้น สามารถเพิ่มมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยาง จาก 178,935 ล้านบาท ในปี 2551 เป็น 230,000 ล้านบาท ในปี 2556

(4) เกษตรกรมีรายได้จากการทำสวนยางไม่น้อยกว่าปีละ 15,000 บาทต่อไร่ ก่อให้เกิดกระจายรายได้ สร้างความมั่นคงให้เกษตรกรและสังคมโดยรวมของประเทศ

(5) เกษตรกรชาวสวนหรือคนกรีดยางมีสวัสดิการสังคม

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบและอนุมัติในหลักการให้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์พัฒนา ยางพารา พ.ศ. 2552 – 2556 เมื่อวันที่ 4 เดือนพฤษภาคม พ.ศ 2553 โดยมอบหมายให้ คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติเป็นผู้บริหารจัดการและประสานการดำเนินงานให้เป็นไปตามมติ คณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ

พฤษภาคม 2553

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ข
ยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา พ.ศ. 2552 – 2556	
1. บทนำ	
2. การดำเนินงานของภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนายางพาราที่ผ่านมา	3
2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนายางพารา	3
2.2 การปฏิบัติตามยุทธศาสตร์พัฒนายางพาราครบวงจร (2542-2546)	8
2.3 แผนการปรับโครงสร้างยางและผลิตภัณฑ์ยาง พ.ศ. 2549 – 2551	9
3. การประเมินสถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง	9
3.1 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกต่ออุตสาหกรรมยางพารา	9
3.2 อุตสาหกรรมยางพารากับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมโลกรวมทั้งภาวะโลกร้อน	10
3.3 ประเมินสถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง	11
4. แนวคิด หลักการและทิศทาง	12
4.1 แนวคิด หลักการ	13
4.2 ทิศทาง	14
5. วัตถุประสงค์และเป้าหมาย	14
5.1 วัตถุประสงค์	14
5.2 เป้าหมาย	15
6. ยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา พ.ศ. 2552 - 2556	15
6.1 กลยุทธ์	15
6.2 เป้าประสงค์ แนวทาง/มาตรการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรับผิดชอบดำเนินการของแต่ละกลยุทธ์	18
7. การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อน ติดตามประเมินผล และภารกิจเร่งด่วน	45
ตามยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา พ.ศ. 2552 - 2556	
7.1 การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และการติดตามประเมินผล	45
7.2 ภารกิจเร่งด่วนสืบเนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก	46

ภาคผนวก	47
<u>ตารางที่ 1</u> ข้อมูลยางโลก : พื้นที่ปลูก ผลิต การใช้ การส่งออก สต็อกยาง 5 ปี (2547 – 2551) และประมาณการ ปี 2552	48
ข้อมูลยางโลก : กราฟเปรียบเทียบพื้นที่ปลูก ผลผลิต ปริมาณการใช้ การส่งออก สต็อกยาง ปี 2547-2551 และประมาณการ ปี 2552	49
<u>ตารางที่ 2</u> ข้อมูลยางโลก : ปริมาณผลผลิตยางธรรมชาติของประเทศสำคัญ และกลุ่มประเทศต่างๆ ปี 2550 และปี 2551	50
ข้อมูลยางโลก : กราฟเปรียบเทียบปริมาณผลผลิตยางธรรมชาติของประเทศสำคัญ และกลุ่มประเทศต่างๆ ปี 2550 กับ ปี 2551	51
<u>ตารางที่ 3</u> ข้อมูลยางโลก : ปริมาณการใช้ยางธรรมชาติของประเทศสำคัญ ปี 2548 –ปี 2551	52
ข้อมูลยางโลก : กราฟเปรียบเทียบปริมาณการใช้ยางธรรมชาติของประเทศสำคัญ ปี 2548 – 2551	53
<u>ตารางที่ 4</u> ข้อมูลยางโลก : ปริมาณและอัตราการขยายตัวของ การผลิต และการใช้ยางธรรมชาติ และ ยางสังเคราะห์ 5 ปี (2547- 2551)	54
ข้อมูลยางโลก : กราฟเปรียบเทียบปริมาณการผลิตและ การใช้ยางธรรมชาติ (NR) และยางสังเคราะห์ (SR) ปี 2547- 2551	55
<u>ตารางที่ 5</u> ข้อมูลยางไทย : พื้นที่ปลูก พื้นที่กรีด และผลผลิตยางแยกตามภาค ปี 2541 ปี 2546 และ ปี 2551	56
<u>ตารางที่ 6</u> ข้อมูลยางไทย : ปริมาณยาง (ยางแปรรูปที่เป็นวัตถุดิบ) ที่ส่งออกไปยังประเทศผู้ซื้อที่สำคัญ 12 ปี (2540 - 2551)	57
ข้อมูลยางไทย : กราฟเปรียบเทียบสัดส่วนการส่งออกยาง (ยางแปรรูปที่เป็นวัตถุดิบ) ไปยังประเทศผู้ซื้อที่สำคัญ ปี 2540 กับ ปี 2551	58

<u>ตารางที่ 7</u>	ข้อมูลยางไทย : มูลค่ายาง (ยางแปรรูปที่เป็นวัตถุดิบ) ที่ส่งออกไปยังประเทศผู้ซื้อที่สำคัญ 12 ปี (2540 - 2551)	59
	ข้อมูลยางไทย : กราฟเปรียบเทียบสัดส่วนมูลค่าการส่งออกยาง (ยางแปรรูปที่เป็นวัตถุดิบ) ไปยังประเทศผู้ซื้อที่สำคัญ ปี 2540 กับ ปี 2551	60
<u>ตารางที่ 8</u>	ข้อมูลยางไทย : ปริมาณการใช้ยางธรรมชาติในประเทศ แยกตามประเภทของผลิตภัณฑ์ ปี 2548-2551	61
	ข้อมูลยางไทย : กราฟเปรียบเทียบปริมาณการใช้ยางธรรมชาติในประเทศตามประเภทผลิตภัณฑ์ ในปี 2551	62
<u>ตารางที่ 9</u>	ข้อมูลยางไทย : มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทย ปี 2549-2551	63
	ข้อมูลยางไทย : กราฟเปรียบเทียบมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทย ในปี 2551	64
<u>ตารางที่ 10</u>	ข้อมูลยางไทย : มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางของไทย ปี 2549-2551	65
	ข้อมูลยางไทย : กราฟเปรียบเทียบมูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางของไทยในปี 2551	66
<u>ตารางที่ 11</u>	ข้อมูลยางไทย : จำนวนโรงงานผลิตภัณฑ์ยางที่จดทะเบียน แยกตามประเภทของผลิตภัณฑ์ ปี 2548-2551	67
<u>ตารางที่ 12</u>	ข้อมูลยางไทย : จำนวนโรงงานแปรรูปยางที่จดทะเบียน แยกตามประเภทของผลิตภัณฑ์ ปี 2548-2551	68
<u>ตารางที่ 13</u>	ราคายาง : ราคายางแผ่นดิบคุณภาพดี ที่ซื้อขายโดยวิธีประมูล ณ ตลาดกลางยางพาราสงขลา (หาดใหญ่) สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช ปี 2541-2552	69
	<u>กราฟ</u> แสดงราคายางแผ่นดิบคุณภาพดี ที่ซื้อขายโดยวิธีประมูล ณ ตลาดกลางยางพาราสงขลา (หาดใหญ่) สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช ปี 2541-2552	70

<u>ตารางที่ 14</u>	ราคาขาย : ราคาขายแผ่นนมควั่นชั้น 3 (RSS3) F.O.B. กรุงเทพฯ เปรียบเทียบกับ ตลาดซื้อขายล่วงหน้าสิงคโปร์ (SICOM) และโตเกียว (TOCOM) ปี 2541-2552	71
<u>กราฟ</u>	แสดงราคาขายแผ่นนมควั่นชั้น 3 (RSS3) F.O.B. กรุงเทพฯ เปรียบเทียบกับ ตลาดซื้อขายล่วงหน้าสิงคโปร์ (SICOM) และโตเกียว (TOCOM) ปี 2541-2552	72
<u>กราฟ</u>	แสดงราคาขายแผ่นนมควั่นชั้น 3 (RSS 3) F.O.B. กรุงเทพฯ กับราคาน้ำมันดิบตลาด NYMEX ปี 2541-2552	73
<u>ตารางที่ 15</u>	ผลการศึกษาของกรมวิชาการเกษตรการดูชันธาคาร์บอน ของยางพารา	74
<u>ตารางที่ 16</u>	ผลการศึกษาของประเทศสมาชิกสหภาพมือด้านการวิจัยและ พัฒนายางพาราระหว่างประเทศการดูชันธาคาร์บอน ของยางพารา	74
	มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ	75

ยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา พ.ศ. 2552 -2556

1. บทนำ

ยางพารา (*Hevea brasiliensis*. Mull) เป็นพืชยืนต้นอุตสาหกรรมที่สำคัญยิ่งของประเทศ มีบทบาทสำคัญต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกรไทย และนับวันจะทวีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากเป็นพืชที่มีการแพร่ขยายโดยถูกนำไปปลูกกันอย่างกว้างขวางในทั่วทุกภาคของประเทศ ปัจจุบันมีเกษตรกรผู้ปลูกยาง แรงงานในโรงงาน ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวข้องกับยางพารา และบุคลากรภาครัฐ ประมาณ 1 ล้านครอบครัว จำนวนไม่น้อยกว่า 6 ล้านคน กระจายอยู่ในทุกภาคของประเทศ ซึ่งรายได้จากผลผลิตยางทั้งหมดเป็นรายได้โดยตรงถึงมือของเกษตรกรชาวสวนยางและผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวข้องกับยางที่เป็นคนไทย ยางพารามีบทบาทต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ รวมทั้งชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร โดยยางพาราก่อให้เกิดอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม การพัฒนาอุตสาหกรรมยางทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ก่อให้เกิดรายได้และผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้ประเทศ เช่น อุตสาหกรรมผลิตยางรถยนต์ อุตสาหกรรมถุงมือยาง ฯลฯ

สถานการณ์ยางพาราของโลกในช่วงที่ผ่านมา ในปี 2551 มีพื้นที่ปลูกยางรวมประมาณ 66.03 ล้านไร่ ให้ผลผลิตยางรวม 10.01 ล้านตัน ในขณะที่มีความต้องการใช้ยาง 9.55 ล้านตัน ซึ่งต่ำกว่าการผลิต ทั้งนี้ ตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 และ 3 ของปี 2551 เป็นต้นมา ได้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ประกอบกับราคาน้ำมันปรับตัวลดลง ตั้งแต่ไตรมาสที่ 3 ของปี 2551 ยังคงอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นราคายางธรรมชาติซึ่งขึ้นกับผลผลิตและความต้องการของตลาดโลกจึงลดลงตั้งแต่เดือนกันยายน 2551 และมีราคาต่ำสุดเมื่อเดือนธันวาคม 2551 จากนั้นปรับตัวขึ้นเล็กน้อย ตั้งแต่เดือนมกราคม 2552 เป็นต้นมา จนกระทั่งเดือนเมษายน 2552 ราคาค่อนข้างคงตัว โดยราคายางแผ่นดิบคุณภาพดีที่ตลาดกลางยางพาราขนาดใหญ่เดือนเมษายน 2552 เฉลี่ย กก. ละ 51.63 บาท ราคายางพาราขึ้นอยู่กับผลผลิตและความต้องการของตลาดโลก ก่อนกลางปี 2551 องค์การศึกษาระหว่างประเทศ (International Rubber Study Group : IRSG) เคยประเมินว่าโลกยังมีความต้องการใช้ยางธรรมชาติมากกว่าปริมาณที่ผลิตได้จนถึงปี พ.ศ. 2563 และอาจยังเพิ่มขึ้นอีกต่อไปหากเศรษฐกิจของจีนและอินเดียยังคงเติบโตขึ้น นับตั้งแต่กลางปี 2551 เป็นต้นมา เกิดการถดถอยของเศรษฐกิจโลกจนกลายเป็นภาวะเศรษฐกิจตกต่ำลุกลามไปทั่วโลก IRSG คาดว่าในช่วง 1-2 ปีนี้ โลกมีความต้องการใช้ยางลดลงถึงร้อยละ 10 เนื่องจากภาวะตกต่ำของอุตสาหกรรมรถยนต์และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ ส่วนสถานการณ์ยางพาราของประเทศไทย ในปี 2551 มีพื้นที่ปลูกยางรวม 16.72 ล้านไร่ ให้ผลผลิต 3.09 ล้านตัน เป็นสินค้าส่งออกยางพารารวมทั้งผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพารา ที่ทำรายได้เข้าประเทศเป็นลำดับที่ 3 มีมูลค่าถึง 402,563 ล้านบาท ส่งออกจำหน่ายต่างประเทศในรูปวัตถุดิบ 2.68 ล้านตัน ใช้เพื่อการผลิตโดยโรงงานอุตสาหกรรมในประเทศ 0.40 ล้านตัน หรือร้อยละ 12.87 ของผลผลิต โดยมูลค่าจากการส่งออกส่งออกยางธรรมชาติที่เป็นวัตถุดิบถึง 2,675,283 ตัน สามารถนำเงินตราเข้าประเทศได้ 223,628 ล้านบาท ผลิตภัณฑ์ยาง เป็นจำนวนถึง 149,908 ล้านบาท หรือเกือบ 5 เท่าของมูลค่าการส่งออกยางดิบของประเทศ

ซึ่งจากมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางเป็นจำนวน 149,908 ล้านบาท ได้จากการใช้ยางธรรมชาติ จำนวน 397,495 ตัน มาผลิต

การใช้ยางของประเทศไทยก็เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ กล่าวคือ อุตสาหกรรมยางยานพาหนะ เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ยางธรรมชาติมากที่สุด โดยในปี 2551 ใช้ถึง 238,500 ตัน (ร้อยละ60) เส้นด้ายยางยืด ใช้ยางมากเป็นลำดับสอง จำนวน 54,108 ตัน (ร้อยละ13.6) ถู่มือยางใช้มากเป็นลำดับสาม จำนวน 52,436 ตัน (ร้อยละ13.2) ส่วนที่เหลือร้อยละ 13.2 ใช้ในอุตสาหกรรมยางอื่นๆ จากการใช้ยางพาราสามารถสร้างรายได้ในการส่งออกรวมทุกผลิตภัณฑ์ถึงปีละกว่า 400,000 ล้านบาท ในปี 2551 จัดเป็นอันดับหนึ่งของการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมด และยังเกี่ยวข้องกับเกษตรกรในทุกภาคของประเทศ มีหน่วยงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับยางหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนั้นหากมีการกำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อบูรณาการงานยางให้สอดคล้องกัน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาทั้งในด้าน การเพิ่มผลผลิต การค้าและอุตสาหกรรม มีการติดตามและกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะช่วยให้อุตสาหกรรมยางของไทยเข้มแข็ง สามารถพัฒนาเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคได้

ยางพาราก่อให้เกิดกระจายรายได้และสร้างความมั่นคงให้เกษตรกร ซึ่งประมาณร้อยละ 80 ของรายได้จากยางพาราของประเทศกระจายสู่เกษตรกรชาวสวนยางและผู้เกี่ยวข้องกว่า 6 ล้านคนที่อยู่ในชนบทและภาคแรงงานอุตสาหกรรมยาง ดังนั้นการสร้าง ความมั่นคงในภาคการผลิตจึงเป็น **สร้างความมั่นคงทางสังคมของประเทศ** เนื่องจากเป็นพืชที่ให้ผลผลิตเกือบตลอดปี มีงานที่เกี่ยวข้องกับการกรีดยาง แปรรูปยาง และดูแลรักษาต้นยางอย่างต่อเนื่อง ชาวสวนยางและแรงงานภาคอุตสาหกรรมมีงานทำทุกวันถือเป็นแรงงานที่ตรึงอยู่ในพื้นที่อย่างมั่นคง จึงเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงต่อสถาบันครอบครัว วัฒนธรรม และสังคมในชนบท นอกจากนี้ **การปลูกยางพารายังเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม** โดยการปลูกยางสร้างพื้นที่สีเขียวให้กับประเทศไทยได้เป็นอย่างดี ร่มเงาของยางช่วยรักษาความชุ่มชื้น รากช่วยยึดดินลดการพังทลายและการชะล้างของหน้าดิน ทั้งนี้ **ยางพาราและผลิตภัณฑ์เป็นสินค้าที่มีอนาคตทางการตลาด** ที่ปัจจุบันความต้องการใช้ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางของโลกยังมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้จะเกิดวิกฤตเศรษฐกิจทำให้ความต้องการใช้ยางของโลกลดลงบ้างก็ตาม แต่เมื่อเศรษฐกิจโลกดีขึ้นคาดว่าโลกจะกลับมาใช้ยางพารามากขึ้นเช่นเดิม

แม้ปัจจุบันราคายางพาราจะตกต่ำลงกว่าช่วงครึ่งปีแรกของปี 2551 มาก แต่เกษตรกรก็ยังปลูกยางพาราเพิ่มขึ้นในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากการปลูกยางพาราในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือในช่วงที่ผ่านมาให้ผลผลิตเป็นที่น่าพอใจ เกษตรกรมีรายได้สูงกว่าเมื่อเทียบกับการปลูกพืชไร่อื่น ๆ เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด ถั่วเหลือง ฯลฯ ดังนั้น ยางพาราจึงถือเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญและยังเป็นที่ต้องการของเกษตรกรทุกภูมิภาคในปัจจุบัน ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมารัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของยางพาราและเห็นความจำเป็นในการที่จะต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ยางพารา จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติโดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์

2536 คณะกรรมการฯ ได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนายางพาราครบวงจร (2542-2546) แล้วเสร็จเมื่อเดือนสิงหาคม 2542 จากนั้นได้จัดทำกรอบแผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ฯ แล้วเสร็จเมื่อเดือนมกราคม 2543 แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้ทุกหน่วยงานนำไปปฏิบัติ หลังจากสิ้นสุดแผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำแผนการปรับโครงสร้างยางและผลิตภัณฑ์ยาง พ.ศ. 2549-2551 เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบอีกครั้งเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2548 และได้ตั้งคณะกรรมการบริหารสินค้ายางและผลิตภัณฑ์ยางขึ้นมาจัดทำแผนปฏิบัติการตามกรอบการปรับโครงสร้าง แต่มีการเปลี่ยนรัฐบาลก่อนที่จะได้อนุมัติแผนปฏิบัติการ ปัจจุบันจึงยังไม่มียุทธศาสตร์หรือแผนในภาพรวมเพื่อการพัฒนา ยางพารา ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงพิจารณาเห็นความจำเป็นที่จะต้องจัดทำยุทธศาสตร์พัฒนายางพาราขึ้นใหม่ เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนา ยางพาราอย่างครบวงจรต่อไป ประกอบกับรัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ขึ้นใหม่อีกครั้ง โดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2552 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงเห็นความเหมาะสมที่จะยกร่างยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา พ.ศ. 2552 – 2556 เสนอคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบ เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราของประเทศ ต่อไป

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา นี้ จะก่อให้เกิดการเสริมสร้างและพัฒนาการผลิตมาตรฐานด้านวัตถุดิบ การพัฒนาเครือข่ายของตลาดและกลไกการรักษาเสถียรภาพราคา การพัฒนาอุตสาหกรรมยาง การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนางานวิจัย เป็นการพัฒนายางพาราทั้งระบบสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพเกษตรกร ตามแผนพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2. การดำเนินงานของภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรทางระหว่างประเทศในการพัฒนา ยางพาราที่ผ่านมา

2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนายางพารา

การพัฒนายางพารา ปัจจุบันมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยภารกิจทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน (รวมทั้งภาคเกษตรกร) หลายหน่วยงาน โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบและมีบทบาทค่อนข้างมาก ได้แก่

ภาครัฐ

(1) **กรมวิชาการเกษตร** โดยสถาบันวิจัยยาง รับผิดชอบในงานวิชาการด้านยางพารา ทั้งการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาด้านการผลิต ด้านเศรษฐกิจและการตลาด ด้านอุตสาหกรรมแปรรูปยางและผลิตภัณฑ์ยาง การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เป็นผลงานวิจัยให้สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และกรมส่งเสริมการเกษตรนำไปเผยแพร่สู่เกษตรกร มีห้องปฏิบัติการวิเคราะห์และทดสอบผลิตภัณฑ์ยาง

ใช้พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542 กำกับดูแลการนำเข้าและส่งออกต้นยาง การนำเข้าและส่งออกยาง การทำยาง การค้ายาง การบรรจุหีบห่อเพื่อการส่งออก มาตรฐานยาง และประสานความร่วมมือด้านยาง กับองค์การระหว่างประเทศ

(2) **กรมส่งเสริมการเกษตร** รับผิดชอบในการส่งเสริมการปลูกยางพารา การถ่ายทอดเทคโนโลยียางพาราครบวงจร และส่งเสริมด้านการเพิ่มรายได้ในสวนยางแก่เกษตรกรชาวสวนยาง ทั้งสวนยางพารานอกการสงเคราะห์และสวนยางที่พ้นการสงเคราะห์ รวมทั้งกำกับดูแลสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนยางพารา

(3) **กรมส่งเสริมสหกรณ์** รับผิดชอบในการส่งเสริมให้เกษตรกรชาวสวนยางรวมกลุ่ม และจัดตั้งเป็นสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการดำเนินธุรกิจยางพาราของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ส่งเสริม แนะนำ การบริหารจัดการ การดำเนินธุรกิจ และการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจยางพาราของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้การศึกษา อบรม เผยแพร่หลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ รวมทั้งกำกับ แนะนำให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย

(4) **สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม** จัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ยางชนิดต่างๆ และให้การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์

(5) **กรมวิทยาศาสตร์บริการ** ให้บริการวิเคราะห์คุณภาพ/มาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ยาง

(6) **สถาบันการศึกษา** ศึกษาวิจัยด้านยาง ทั้งการผลิต การแปรรูป และผลิตภัณฑ์ยาง อาจมีทั้งงานวิจัยที่ดำเนินการเอง และโดยได้ทุนสนับสนุนการวิจัยจากหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สถาบันวิจัยยาง

(7) **สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง** เป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบในการสงเคราะห์ปลูกแทนสวนยางเก่าด้วยยางพันธุ์ดีที่กรมวิชาการเกษตรแนะนำ ดูแลสวนสงเคราะห์ ถ่ายทอดเทคโนโลยีจากการค้นคว้าวิจัยของกรมวิชาการเกษตรสู่เกษตรกรชาวสวนยาง เก็บค่าธรรมเนียมการส่งออกยาง (cess) ปัจจุบันได้มีส่วนเข้าไปดูแลสวนยางที่เกษตรกรปลูกใหม่ตามโครงการของรัฐบาล ดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง

(8) **องค์การสวนยาง** เป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำธุรกิจเกี่ยวกับการผลิต การแปรรูป และการจำหน่ายยางพารา มีสวนยางที่อยู่ในความดูแลขององค์การสวนยางเอง ประมาณ 40,000 ไร่ มีโรงงานแปรรูปยางดิบชนิดต่างๆ เช่น ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยางข้น ยางเครพ ฯลฯ ใช้ผลผลิตจากสวนยางขององค์การสวนยางเอง และซื้อวัตถุดิบจากเกษตรกรมาแปรรูป จำหน่ายยางแปรรูปชนิดต่างๆ ที่ผลิตได้ สร้างเครือข่ายถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านยางครบวงจร

(9) **องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.)** เป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลูกสร้างสวนยางในพื้นที่ของหน่วยงาน จำหน่าย น้ำยางและยางแปรรูป รวมทั้งแปรรูปไม้ยางเพื่อการค้า

(10) **สำนักงานส่งเสริมการลงทุน(BOI)** เป็นหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมการลงทุนโดยให้สิทธิพิเศษทางภาษีเงินได้ และภาษีนำเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบจากต่างประเทศแก่ผู้ประกอบการทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริม

(11) **ศูนย์เทคโนโลยีและวัสดุแห่งชาติ** เป็นหน่วยงานที่ศึกษาวิจัยด้านการแปรรูปยาง วัสดุที่ใช้ร่วมกับยางและผลิตภัณฑ์ยาง และดำเนินการด้านห้องปฏิบัติการทดสอบยางล้อ

(12) **สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม** เป็นหน่วยงานที่ให้เงินกู้แก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต

(13) **สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)** เป็นหน่วยงานที่ให้ทุนวิจัยด้านยางผ่านโครงการวิจัยแห่งชาติ: ยางพารา

(14) **สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร(สวก.)** เป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยการเกษตรเชิงพาณิชย์ การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยการเกษตร การพัฒนาข้อมูลและสารสนเทศด้านการวิจัยการเกษตรเชิงพาณิชย์

ภาคเอกชน

(1) **สมาคมยางพาราไทย** เป็นสมาคมของกลุ่มบริษัทผู้ค้าและส่งออกยางแปรรูปชนิดต่างๆ สมาชิกหลายรายของสมาคมฯ มีโรงงานแปรรูปยางแผ่นรมควัน ยางแท่งและน้ำยางข้น เกี่ยวข้องกับคุณภาพของวัตถุดิบที่ผลิตและส่งออกซึ่งนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ยาง อีกทั้งเกี่ยวข้องกับการรักษาเสถียรภาพราคายาง จากธุรกิจการส่งออกยางแปรรูปเหล่านั้น นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความในอุตสาหกรรมยางและการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงงาน

(2) **สมาคมน้ำยางข้นไทย** เป็นสมาคมของบริษัทผู้ค้าและส่งออกน้ำยางข้นโดยเฉพาะ มีความเกี่ยวข้องในการแปรรูปวัตถุดิบน้ำยางข้น การส่งออกน้ำยางข้น และการรักษาเสถียรภาพราคา

(3) **สมาคมผู้ผลิตถุงมือยางไทย** เป็นการรวมกลุ่มผู้ประกอบการผลิตถุงมือยางที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้วัตถุดิบน้ำยางข้น การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต การพัฒนาบุคลากร โดยประสานงานกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสนับสนุนการส่งออกและเป็นตัวแทนผู้ประกอบการในการเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหากับภาครัฐ

(4) **กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย** เป็นกลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางในประเทศไทย มีความเกี่ยวข้องกับการใช้วัตถุดิบยางธรรมชาติ (โดยเฉพาะยางแห้ง) และยางสังเคราะห์ ตลอดจนเคมีภัณฑ์ทุกชนิดที่ใช้ในอุตสาหกรรมยาง การพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางล้อและชิ้นส่วนต่างๆ ที่ทำจากยางโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมขององค์กรที่กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในระดับประเทศและระดับสากล ความต้องการใช้แรงงานในโรงงาน การพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงงาน และการนำเข้าและส่งออกผลิตภัณฑ์ยางชนิดต่างๆ

สถาบันเกษตรกร

(1) **ชุมนุมสหกรณ์ชาวสวนยางแห่งประเทศไทย** ประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นสถาบันเกษตรกรในรูปของสหกรณ์ชาวสวนยางต่างๆ เป็นผู้ผลิตวัตถุดิบที่สามารถปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ทั้งโดยปริมาณและคุณภาพ เกี่ยวข้องในการแปรรูปยางเบื้องต้น เช่น ยางแผ่นดิบ ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง ฯลฯ

(2) **สมาคมสหพันธ์ชาวสวนยางแห่งประเทศไทย** เป็นการรวมกลุ่มของสมาคมชาวสวนยางจังหวัดต่างๆ เป็นผู้ผลิตวัตถุดิบที่สามารถปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ทั้งโดยปริมาณและคุณภาพ เกี่ยวข้องในการแปรรูปยางเบื้องต้น เช่น ยางแผ่นดิบ ยางแผ่นรมควัน ฯลฯ

องค์กรยางระหว่างประเทศ

(1) ANRPC : Association of Natural Rubber Producing Countries : **สมาคมผู้ผลิตยางธรรมชาติ** วัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ

- 1) ประสานงานทางด้านนโยบายและการดำเนินงานผลิตยางและค้ายางของประเทศสมาชิก
- 2) สนับสนุนส่งเสริมด้านวิชาการยางระหว่างประเทศสมาชิก
- 3) ดำเนินการเพื่อสร้างและยกระดับราคายางธรรมชาติตามความเป็นธรรมและมีเสถียรภาพ

ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย อินเดีย มาเลเซีย ปาปัวนิวกินี สิงคโปร์ ศรีลังกา ไทย เวียดนาม จีน และกัมพูชา มีสำนักงานอยู่ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

(2) IRRDB : International Rubber Research and Development Board : **สภาวิจัยและพัฒนายางระหว่างประเทศ** เป็นสภาที่ตั้งขึ้นโดยความร่วมมือของสถาบันวิจัยยางของประเทศต่างๆ มีหน้าที่ควบคุมและวางนโยบายการวิจัยและพัฒนายางระหว่างสถาบันที่เป็นสมาชิก และสมาคมประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติ มีสมาชิก 16 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา บราซิล แคนาดา จีน โคตดิวัร์ ฝรั่งเศส กาบอง อินเดีย อินโดนีเซีย มาเลเซีย เม็กซิโก ไนจีเรีย ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา ไทย และเวียดนาม สำนักงานเลขาธิการตั้งอยู่ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

(3) IRSG : International Rubber Study Group : **องค์การศึกษาเรื่องยางระหว่างประเทศ** เริ่มก่อตั้งเมื่อปี 2490 มีนโยบายประสานงานด้านการผลิต การค้าและการใช้ยางทั้งยางธรรมชาติและยางสังเคราะห์ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง 3 ฝ่าย คือ ประเทศผู้ผลิตและประเทศผู้ใช้อย่างทั้งยางธรรมชาติและยางสังเคราะห์ รวบรวมข้อมูลในการผลิต การใช้อย่าง และประเมินการผลิตและการใช้ยางทั้ง 2 ชนิด ประกาศให้ทราบล่วงหน้า เพื่อให้ประเทศสมาชิกได้ใช้ประโยชน์ในการวางแผนการผลิต และการใช้ให้อยู่ในภาวะสมดุลไม่แข่งขันกันจนต่างฝ่ายต่างเสียผลประโยชน์ ปัจจุบันมีประเทศทั้งหมด 16 ประเทศ ได้แก่ เบลเยียม แคนาดา จีน โคตดิวัร์ ฝรั่งเศส สเปน เยอรมนี สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย ไทย อิตาลี อังกฤษ ญี่ปุ่น กลุ่มประเทศสมาชิก European Community (EC) รัสเซีย และโคตดิวัร์ สำนักงานตั้งอยู่ที่ประเทศสิงคโปร์

(4) IRA : International Rubber Association : **สมาคมยางระหว่างประเทศ** มีหน้าที่กำหนดกฎเกณฑ์ทางด้านการค้ายาง สัญญาซื้อขายยาง สมาคมยางพาราไทยเป็นสมาชิก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร ร่วมดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมยาง เพื่อควบคุมด้านการค้าและส่งออกยาง

(5) ISO : International Organization for Standardization : **องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน** มีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มีหน้าที่พิจารณากำหนดมาตรฐานสิ่งประดิษฐ์และผลิตภัณฑ์ วิธีทดสอบคุณภาพทางเคมี ทางกายภาพ ชีวภาพ สุขอนามัยและความปลอดภัยในการใช้งานและการบริโภค ประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์การนี้โดยมีสำนักงานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นผู้แทนตามข้อบังคับขององค์การ โดย ISO ได้แบ่งคณะกรรมการวิชาการเป็นหลายคณะตามผลิตภัณฑ์ต่างๆ คณะกรรมการวิชาการด้านยางและผลิตภัณฑ์ยางเป็นคณะกรรมการคณะที่ 45 (ISO/TC 45) จะเป็นคณะกรรมการที่พิจารณามาตรฐานยางและผลิตภัณฑ์ยาง ดังนั้น สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงมีประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการคณะที่ 253 เพื่อพิจารณามาตรฐานที่เกี่ยวข้องที่จะมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศและการส่งออกต่างประเทศ ก่อนการประชุมประจำปี โดยคณะกรรมการวิชาการที่แต่งตั้งนั้น มีผู้แทนของกรมวิชาการเกษตรเป็นกรรมการ และเข้าร่วมประชุมประจำปีของ ISO/TC 45 ตามความจำเป็นและเหมาะสม

(6) ITRC : International Tripartite Rubber Council : **สภายางระหว่างสามประเทศ** จัดตั้งขึ้นภายใต้การแถลงการณ์ร่วมเมืองบาห์ลี (Bali Declaration 2001) เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2544 ประกอบด้วยผู้แทนจาก 3 ประเทศคือ ไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ประเทศละ 3 คนทั้งภาครัฐและเอกชน รับผิดชอบกำกับดูแลการดำเนินงานตามมาตรการการจัดการด้านปริมาณการผลิต (Supply Management Scheme : SMS) และมาตรการจำกัดปริมาณการส่งออก (Agree Export Tonnage Scheme : AETS) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและการส่งออกรายงานให้คณะกรรมการระดับรัฐมนตรี

(7) IRCo : International Rubber Consortium Limited : **บริษัทร่วมทุนยางพาราระหว่างประเทศ** เนื่องจากภาวะราคายางพาราลดลงตั้งแต่ปี 2538 จนถึงปี 2544 รัฐบาลของประเทศไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ได้ลงนามบันทึกความเข้าใจ (MoU) ในการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนยางพาราระหว่างประเทศ (IRCo) ขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อผลักดันราคายางพาราให้สูงขึ้นไปสู่ที่ระดับเกษตรกรขายยางมีกำไรคุ้มกับการลงทุน และรักษาระดับราคายางพาราให้มีเสถียรภาพ โดยได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัท เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2547 มีทุนจดทะเบียนเริ่มต้น 12 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จากทุนจดทะเบียนเป้าหมาย 225 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีกรรมการบริหาร 9 คน จากไทย 4 คน อินโดนีเซีย 3 คน และมาเลเซีย 2 คน สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

(8) ARBC :Asean Rubber Business Council : **สภาธุรกิจยางอาเซีย** ประเทศสมาชิก 5 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม และกัมพูชา สำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับยางพารา

(1) **คณะกรรมการควบคุมยาง** เป็นคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ให้คำแนะนำหรือความเห็นแก่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบหรือผู้อนุญาตในการควบคุมกำกับดูแลยางตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542 ประกอบด้วย คณะกรรมการรวม 21 คน มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่รัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ และอธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นกรรมการและเลขานุการ

(2) **คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ** เป็นคณะกรรมการที่ทำหน้าที่เป็นกลไกระดับชาติ ในการกำกับดูแลสินค้ายางพารา ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติจัดตั้งเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2552 ประกอบด้วย คณะกรรมการรวม 12 คน มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ และเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเป็นกรรมการและเลขานุการ

2.2 การปฏิบัติตามยุทธศาสตร์พัฒนายางพาราครบวงจร (2542-2546) และกรอบแผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์พัฒนายางพาราครบวงจร (2542-2546)

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา 2542 - 2546 ที่ผ่านมา มิได้มีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้กับแผนงานและโครงการต่างๆ ดังนั้น หน่วยงานที่ต้องดำเนินงานตาม แผน/โครงการ จึงใช้งบประมาณปกติดำเนินการ โดยยุทธศาสตร์การพัฒนายางพาราเน้นการดำเนินงานด้านการผลิตยางด้านอุตสาหกรรมยาง ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้ยางพารา ด้านการตลาดยาง และด้านการบริหารงานภาคยาง มีผลการดำเนินงานที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้

(1) **ด้านการผลิตยาง** เกษตรกรในแหล่งปลูกยางเดิมและแหล่งปลูกยางใหม่ได้รับเทคโนโลยีในการผลิตดีขึ้น สามารถเพิ่มผลผลิตเฉลี่ยจาก 224 กก./ไร่/ปี ในปี 2541 เป็น 286 กก./ไร่/ปี ในปี 2546 มีการขยายพื้นที่ปลูกยางของประเทศจาก 11.15 ล้านไร่ ในปี 2541 เพิ่มเป็น 12.62 ล้านไร่ ในปี 2546 โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ เกษตรกรในเขตปลูกยางใหม่สามารถแปรรูปยางได้อย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะการผลิตยางก้อนถ้วยคุณภาพดีส่งโรงงานยางแท่ง

(2) **ด้านอุตสาหกรรมยาง** มีการพัฒนาการแปรรูปยางและผลิตภัณฑ์ยาง มีโรงงานแปรรูปยางแท่งเพิ่มมากขึ้นรวมทั้งมีการผลิตผลิตภัณฑ์ยางมากขึ้น มีการใช้ยางธรรมชาติเพิ่ม โดยในปี 2546 ใช้จำนวน 298,699 ตัน เพิ่มจากปี 2541 ซึ่งใช้เพียงจำนวน 186,379 ตัน และมูลค่าผลิตภัณฑ์ยางส่งออกในปี 2546 มีจำนวนถึง 64,548 ล้านบาท เพิ่มจากปี 2541 ซึ่งส่งออกเพียง 35,379 ล้านบาท

(3) ด้านการสนับสนุนเพื่อพัฒนาการตลาดและการส่งออก มีการพัฒนาตลาดกลางยางพารา โดยจัดตั้งตลาดกลางยางพาราสุราษฎร์ธานีในปี 2542 และตลาดกลางยางพารานครศรีธรรมราชในปี 2544 รวมทั้งได้จัดให้มีเครือข่ายของตลาดกลางยางพาราขนาดใหญ่ สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราชเพิ่มขึ้น ตลาดกลางยางพาราเหล่านี้เป็นแหล่งรวบรวมยางให้ผู้ส่งออกเข้ามารับซื้อ ทำให้เกษตรกรขายยางได้โดยไม่ถูกกดราคา ผู้ส่งออกมียางรวบรวมไว้ในสต็อกได้จำนวนมากและรวดเร็ว สามารถทำสัญญาซื้อขายกับต่างประเทศได้เร็วขึ้น อีกทั้งผู้ส่งออกมีความมั่นใจในปริมาณและคุณภาพของยางที่จะจัดส่งให้ต่างประเทศ

2.3 แผนการปรับโครงสร้างยางและผลิตภัณฑ์ยาง พ.ศ. 2549 -2551

รัฐบาลโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนการปรับโครงสร้างยางและผลิตภัณฑ์ยาง พ.ศ. 2549-2551 เสนอคณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2548 แต่ยังไม่ได้พิจารณาและอนุมัติแผนปฏิบัติงานเนื่องจากมีการเปลี่ยนรัฐบาล ดังนั้น จึงไม่มีการดำเนินงานตามแผนการปรับโครงสร้างยางและผลิตภัณฑ์ยางฉบับนี้

3. การประเมินสถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง

สถานการณ์ยางของโลกรวมทั้งประเทศผู้ผลิตและประเทศผู้ใช้ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แต่การเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่จะขึ้นกับสถานการณ์เศรษฐกิจของโลกเนื่องจากการใช้ยางขึ้นอยู่กับการพัฒนาความเจริญของมนุษย์ นอกจากยางธรรมชาติซึ่งเป็นผลผลิตจากต้นยางพาราแล้ว ยังมีการใช้ยางสังเคราะห์ซึ่งเป็นผลผลิตจากน้ำมันดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์ยางควบคู่กับยางธรรมชาติด้วย ดังนั้น ช่วงใดที่เศรษฐกิจโลกขยายตัว การใช้ยางของโลกทั้งยางธรรมชาติและยางสังเคราะห์ก็จะทวีจำนวนเพิ่มขึ้นด้วยความต้องการใช้ยางธรรมชาติและยางสังเคราะห์ยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกี่ยวโยงมาจากการผลิตวัตถุดิบทั้งสองชนิดด้วย ดังนั้นสถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับยาง จึงขึ้นอยู่กับตัวแปรหลายประการ

3.1 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกต่ออุตสาหกรรมยางพารา

นับตั้งแต่ปี 2545 จนกระทั่งกลางปี 2551 ยางพาราในตลาดโลกมีราคาเพิ่มสูงขึ้นโดยตลอด โดยยางแผ่นดิบคุณภาพดีที่ตลาดกลางยางพาราขนาดใหญ่ ราคาเฉลี่ยในปี 2545 อยู่ที่กิโลกรัมละ 29.15 บาท ได้ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งมีราคาสูงสุดเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2551 โดยมีราคา กิโลกรัมละ 106.83 บาท และจากปลายเดือนกันยายน 2551 เป็นต้นมา เกิดภาวะถดถอยของเศรษฐกิจโลกจนกลายเป็นภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ประกอบกับราคาน้ำมันซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตยางสังเคราะห์มีราคาลดลงเช่นกัน โดยจากราคาสูงสุด (น้ำมันดิบ) เมื่อ วันที่ 3 กรกฎาคม 2551 ราคา 145.29 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ลดลงต่ำสุดเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2551 ราคา 33.87 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล จนปัจจุบัน (วันที่ 29 เมษายน 2552) ราคาอยู่ที่ประมาณ 51 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ปัจจัยจากภาวะตกต่ำของเศรษฐกิจโลกและราคาน้ำมันที่ลดลงประกอบกับปัจจัยอื่นๆอีกหลายประการส่งผลให้ราคายางแผ่นดิบคุณภาพดี ตลาดกลาง

ยางพาราขนาดใหญ่ ลดลงจากราคาเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเดือนกรกฎาคม 2551 จากราคากิโลกรัมละ 101.56 บาท เป็นราคา 52.40 บาท ในวันที่ 30 เมษายน 2552 คาดกันว่าเมื่อเศรษฐกิจโลกกลับเข้าสู่ภาวะปกติ การใช้จ่ายจะกลับคืนเข้าสู่ภาวะเดิม โดยโลกยังคงต้องการใช้ยางเพิ่มขึ้นตลอดเวลาตามภาวะการณ์เจริญเติบโตของประเทศที่กำลังมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจสูง เช่น จีน อินเดีย ประเทศกลุ่มยุโรปตะวันออก และรัสเซีย ทั้งนี้ ปริมาณความต้องการยางของโลกได้ปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ราคายางแผ่นดิบ ณ ตลาดกลางยางพาราขนาดใหญ่ วันที่ 1 ธันวาคม 2552 เท่ากับ 80.98 บาทต่อกิโลกรัม

3.2 อุตสาหกรรมยางพารากับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมโลก รวมทั้งภาวะโลกร้อน

ปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้โดยรวมของโลกได้ลดลงอย่างมากและต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลก ประกอบกับประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนา ได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการพัฒนาจากการพึ่งพาภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก ไปเป็นภาคอุตสาหกรรม ทำให้เกิดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สู่ชั้นบรรยากาศในปริมาณมาก จนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศของโลกโดยรวม หรือเกิดภาวะโลกร้อน ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและบริการ และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หลายประเทศได้ตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ได้จัดทำข้อตกลงร่วมกัน หรือจัดทำพันธกรณีที่ จะดำเนินการลดภาวะโลกร้อนให้ลดลง เพื่อลดปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ของชั้นบรรยากาศ โดยมาตรการหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยลดการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศของโลก คือ การเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับโลก ซึ่งในภาคเกษตรกรรมนั้น ยางพารานับว่าเป็นไม้ยืนต้นที่มีความสามารถในการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ดีมากไม่น้อยกว่าป่าไม้ธรรมชาติเขตร้อน จากการศึกษาของสมาชิกสมาคมความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนายางพาราระหว่างประเทศ 5 ประเทศรวมทั้งประเทศไทยพบว่า ยางพาราสามารถดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ 30 ตันคาร์บอนไดออกไซด์ต่อเฮกตาร์ต่อปี หรือเท่ากับ 312 ล้านตันต่อปี เมื่อคำนวณจากพื้นที่ปลูกยางพาราทั่วโลก ซึ่งมีปริมาณเท่ากับร้อยละ 7.7 ของปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ที่ปลดปล่อยสู่บรรยากาศโลกในแต่ละปี รวมทั้งมีแนวคิดในการนำเงินจากประเทศอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจก มาจ่ายชดเชยให้กับประเทศเกษตรกรรม เพื่อกระตุ้นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับโลก ทำให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการทำเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การผลิตยางธรรมชาติซึ่งเป็นผลผลิตจากพืช ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แตกต่างจากการผลิตยางสังเคราะห์ซึ่งเป็นผลผลิตจากน้ำมันที่กระบวนการผลิตมีการปล่อยของเสียสู่สิ่งแวดล้อมจำนวนมาก

3.3 การประเมินสถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง

3.3.1 จุดแข็ง

- (1) ยางพาราเป็นพืชที่มีศักยภาพ มีโอกาสในการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้เป็นผลิตภัณฑ์ยางได้หลากหลาย
- (2) เป็นพืชที่ช่วยลดภาวะโลกร้อน โดยช่วยดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในอากาศ เป็นพืชที่มีศักยภาพนำไปจัดทำเป็นโครงการ Clean Development Mechanism (CDM) หรือสามารถขายคาร์บอนเครดิตภายใต้ตลาดแบบสมัครใจ (Voluntary market)
- (3) การปลูกสร้างสวนยางได้ผลผลิตไม่ยางพาราสามารถใช้ทดแทนไม้จากป่าธรรมชาติ เสริมสร้างความมั่นคงให้กับอุตสาหกรรมไม้แปรรูปและเฟอร์นิเจอร์ไม้
- (4) ประเทศไทยมีสภาพพื้นที่และภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการปลูกยางพาราจำนวนมาก มีเทคโนโลยีการผลิตยางพาราที่ก้าวหน้า สามารถเพิ่มผลผลิตได้ทั้งโดยเพิ่มพื้นที่ปลูกและเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่
- (5) เกษตรกรชาวสวนยางส่วนใหญ่ในภาคใต้และภาคตะวันออกมีภูมิปัญญาและประสบการณ์ในการทำสวนยางมายาวนาน
- (6) มีความหลากหลายของการแปรรูปยางดิบที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง
- (7) มีกฎหมายและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการส่งเสริมการปลูก การวิจัยและพัฒนายางโดยเฉพาะ และมีเงินทุนสนับสนุนในการปลูกและการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

3.3.2 จุดอ่อน

- (1) ยางพาราเป็นวัตถุดิบในการอุตสาหกรรม มีความต้องการใช้ยางพาราเป็นความต้องการต่อเนื่อง ต้องพึ่งพาดตลาดต่างประเทศและเศรษฐกิจโลก
- (2) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย การผลิตจึงเป็นการผลิตแบบครอบครัว ใช้ระบบกรีดยาง มีจำนวนวันกรีดยางมาก ทำให้ผลผลิตต่อครั้งกรีดยางน้อยกว่าระบบกรีดยางของสวนยางขนาดใหญ่ ส่งผลให้ต้นทุนต่อไร่โลกจะสูงขึ้น กำไรที่เกษตรกรควรจะได้รับจากผลผลิตจึงลดลงด้วย
- (3) ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางของไทยเป็นกิจการขนาดกลางและขนาดเล็ก ยังมีข้อจำกัดด้านเงินทุนและเทคโนโลยีการผลิต
- (4) การพัฒนายางพาราทั้งระบบยังมีอุปสรรค เนื่องจากยางพารามีผู้ที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน ทั้งภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคแรงงาน ทำให้การเชื่อมโยงการพัฒนาทั้งระบบไม่คล่องตัว
- (5) ยางธรรมชาติที่ส่งออกเป็นยางที่อยู่ในรูปวัตถุดิบหรือยางแปรรูปเป็นส่วนใหญ่ จึงต้องพึ่งพาดตลาดต่างประเทศเป็นหลัก ทำให้มีความเสี่ยงในด้านราคาและเสียโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่ม
- (6) บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับยางพารายังมีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมยาง

3.3.3 โอกาส

(1) การขยายตัวของประชากรโลกเพิ่มขึ้นทำให้ความต้องการใช้ยางธรรมชาติเพิ่มขึ้น ด้วยและความต้องการใช้ยางธรรมชาติของโลกยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องในระยะยาว แม้ว่าในช่วงที่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจความต้องการใช้ยางก็ยังมีอยู่

(2) ยางธรรมชาติมีสมบัติที่ยางสังเคราะห์ไม่สามารถทดแทนได้ จำเป็นจะต้องใช้ยางธรรมชาติในการผลิตล้อยานพาหนะ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมสำคัญที่ใช้ยางสูงกว่าผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ

(3) การรวมตัวของประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติรายใหญ่ของโลก สร้างอำนาจต่อรอง และความเป็นธรรมในด้านเสถียรภาพราคายาง ทำให้เกษตรกรมีความมั่นคงทางด้านรายได้

3.3.4 ข้อจำกัด

(1) ความผันผวนของราคายางธรรมชาติในตลาดโลกมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยางทั้งระบบ หากยางธรรมชาติมีราคาสูงมาก ประเทศอุตสาหกรรมต่างๆ จะเพิ่มความพยายามในการพัฒนาวัตถุดิบอื่นเพื่อใช้ทดแทนยางธรรมชาติ ในขณะที่เดียวกันเมื่อราคายางธรรมชาติสูงมากนั้น เป็นสิ่งจูงใจให้เกษตรกรในประเทศต่างๆขยายพื้นที่ปลูกยางมากขึ้น จนอาจส่งผลให้ปริมาณเกินความต้องการเมื่อพื้นที่ปลูกให้ให้ผลผลิต เกิดปัญหายางล้นตลาดและราคาตกต่ำ มีรายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ทำให้รัฐบาลต้องช่วยเหลือด้านรายได้ เป็นวงจรที่ทำทลายให้รัฐบาลของประเทศผู้ปลูกยางที่พยายามทำให้เกิดเสถียรภาพทั้งด้านราคาและปริมาณ

(2) การขยายพื้นที่ปลูกยางของประเทศต่างๆ ที่เพิ่มขึ้น จะทำให้ผลผลิตล้นตลาดราคายางตกต่ำ มีผลกระทบต่อเกษตรกรชาวสวนยางและเศรษฐกิจโดยรวมของไทย

(3) ต้นทุนการผลิตยางแปรรูปของไทยสูงกว่าเมื่อเทียบกับประเทศผู้ผลิตยางอื่น เนื่องจากค่าแรงงานและต้นทุนพลังงานของไทยสูงกว่าประเทศอื่นในภูมิภาค ยกเว้นมาเลเซียซึ่งมีค่าแรงงานสูงกว่าไทยแต่ต้นทุนพลังงานถูกกว่า

(4) การขยายการผลิตยางล้อในประเทศเป็นไปได้ในปริมาณที่น้อยมาก เนื่องจากเมื่อผลิตเป็นยางล้อแล้วจะมีปริมาณใหญ่ขึ้นมาก ทำให้เสียค่าขนส่งไปยังตลาดปลายทางสูง ผู้ผลิตจึงมักมีและขยายฐานการผลิตยางล้อที่ในประเทศผู้ใช้ยางล้อเป็นหลัก หรือเป็นประเทศที่มีค่าแรงงานและการสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมสูงกว่าไทย ในขณะที่ปัจจัยข้อได้เปรียบการอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบคือยางดิบนั้นเป็นประเด็นรอง

4. แนวคิด หลักการ และทิศทาง

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ จุดแข็ง จุดอ่อน ข้อจำกัดในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราของประเทศที่ผ่านมา และโอกาสในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราในระยะต่อไป สามารถกำหนดแนวคิดและหลักการในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางได้ 4 เรื่อง รวมทั้งทิศทางการดำเนินงานเกี่ยวกับยางพาราของประเทศตามยุทธศาสตร์ได้ ดังนี้

4.1 แนวคิด หลักการ

4.1.1 การพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน

จากการพิจารณาความสำคัญของยางพารา ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่นำรายได้เข้าประเทศมากที่สุด และเป็นพืชสำคัญที่ใช้ในการอุตสาหกรรม มีศักยภาพในการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลผลิต โดยการแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์ยางได้ จึงกำหนดการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านยางพาราของประเทศใน 3 ส่วน คือ

(1) การพัฒนาการผลิต ประเทศไทยมีพื้นที่ทำการเกษตรค่อนข้างจำกัด โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกยางพาราที่จำเป็นต้องเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการปลูก ดังนั้น จึงควรพัฒนาการผลิตโดยมุ่งการเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ ซึ่งในสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ของเกษตรกรยังต่ำกว่าผลผลิตทางวิชาการอยู่มาก กล่าวคือ ผลผลิตเฉลี่ยของเกษตรกรทั้งประเทศอยู่ที่ 273 กก./ไร่/ปี ขณะที่ผลผลิตเฉลี่ยทางวิชาการสามารถผลิตได้ 329 กก./ไร่/ปี ดังนั้น หากใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ประเทศไทยยังมีโอกาสเพิ่มผลผลิตยางได้อีกมากโดยไม่ต้องขยายพื้นที่ปลูก

(2) การพัฒนาการแปรรูปและตลาด ปัจจุบันการแปรรูปยางของไทยส่วนใหญ่ยังไม่เน้นคุณภาพของผลผลิต จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับเรื่องคุณภาพ เริ่มต้นจากสวนของเกษตรกร และการผลิตวัตถุดิบในสวนของยางแปรรูปที่จะนำไปผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน รวมทั้งพัฒนาเครือข่ายของตลาดให้เกษตรกรสามารถขายยางได้ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม และดำเนินการให้ราคายางพารามีเสถียรภาพ โดยเกษตรกรผู้ผลิตมีกำไร และภาคอุตสาหกรรมผู้ใช้อย่างสามารถดำรงอยู่และพัฒนาอุตสาหกรรมของตนต่อไปได้ ในขณะที่ภาครัฐต้องมีงบประมาณและนโยบายด้านการรักษาเสถียรภาพราคายางที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

(3) การพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง ยางธรรมชาติเมื่อนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางแล้ว สามารถจำหน่ายได้ราคาสูงสร้างมูลค่าเพิ่มได้มาก ดังนั้น หากสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางของไทยให้มีประสิทธิภาพ สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและมาตรฐานสูงกว่าที่เป็นอยู่ปัจจุบันก็จะสามารถเพิ่มตลาดผลิตภัณฑ์ยางทั้งที่ใช้เองในประเทศ และขยายตลาดส่งออกต่างประเทศได้อีกทั้งเป็นการลดการส่งออกวัตถุดิบ (ยางแปรรูป) ที่ส่วนใหญ่ไทยจำเป็นต้องส่งออกไปขายยังต่างประเทศดังเช่นปัจจุบัน

4.1.2 ทำให้เกษตรกรชาวสวนยาง และผู้ประกอบการ พึ่งพาตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

การปลูกยางพาราเป็นอาชีพที่ก่อให้เกิดการสร้างงานและมีรายได้เกือบตลอดปี ทำให้เกษตรกรชาวสวนยางมีงานทำอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งราคายางในปัจจุบันก็ยังคงอยู่ในระดับที่เกษตรกรปลูกแล้วมีกำไรและมีรายได้ดีเมื่อเปรียบเทียบกับกรปลูกพืชอื่นอีกหลายชนิด ดังนั้น ในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา จึงควรให้เกษตรกรชาวสวนยางพึ่งพาตนเองได้ทั้งในด้านการงานและรายได้ ไม่จำเป็นต้องไปแสวงหางานทำต่างถิ่น ไม่ทำให้เกิดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงาน ปัญหาครอบครัวและสังคมท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีระบบสวัสดิการสังคมแก่ชาวสวนยางหรือคนกรีดยางเช่นเดียวกับผู้ใช้แรงงานหรือพนักงานของบริษัททั่วไป

4.1.3 ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง สามารถเพิ่มมูลค่าอย่างธรรมชาติของไทยและแข่งขันในการดำเนินธุรกิจกับต่างประเทศได้

ผู้ประกอบการโดยเฉพาะอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง มีโอกาสสร้างมูลค่าเพิ่มให้ยางธรรมชาติที่ไทยผลิตได้ เนื่องจากไทยเป็นผู้ผลิตยางธรรมชาติรายใหญ่ที่สุดของโลก มีวัตถุดิบที่จะใช้ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ยางได้อย่างพอเพียงและมีต้นทุนต่ำ นอกเหนือจากวัตถุดิบแล้วยังมีอุตสาหกรรมต่อเนื่องชนิดอื่นๆ ที่ใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ยาง เช่น เคมีต่างๆ รวมทั้งระบบการขนส่งที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางเพื่อเพิ่มมูลค่าอย่างธรรมชาติของไทยจึงมีโอกาและความเป็นไปได้สูงในการสร้างรายได้ให้ประเทศ อีกทั้งสามารถแข่งขันกับอุตสาหกรรมยางของต่างประเทศได้ รัฐควรให้นำหนักกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมปลายน้ำให้มากขึ้น

4.1.4 ภาครัฐสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาอุตสาหกรรมยางทั้งระบบ จะเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาครัฐต้องให้การสนับสนุนอย่างเป็นระบบ การจัดทำยุทธศาสตร์พัฒนายางพาราที่มีการบูรณาการความร่วมมือของทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกรชาวสวนยางจะเป็นการสร้างโอกาสการพัฒนาอุตสาหกรรมยางให้มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวัง โดยภาครัฐทราบบัญหาก็ต้องนำไปแก้ไข ภาคเอกชนก็เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ภาคเกษตรกรก็ต้องปรับปรุงการผลิตและคุณภาพวัตถุดิบให้เป็นไปตามแนวทาง/มาตรการ และกิจกรรมที่ปรากฏ มีการติดตามประเมินผลให้ทุกภาคส่วนร่วมกันปฏิบัติตามแผน

4.2 ทิศทาง

จากแนวคิดและหลักการดังกล่าวเมื่อดำเนินการตามยุทธศาสตร์แล้วสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนายางพาราโดยไทยจะมีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตต่อหน่วยพื้นที่ ลดสัดส่วนการส่งออกยางที่เป็นวัตถุดิบ ส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และสามารถขยายตลาดผลิตภัณฑ์ยางทั้งในประเทศและต่างประเทศ

5. วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

5.1 วัตถุประสงค์

(1) เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตยางพารา สนับสนุนการผลิตวัตถุดิบที่มีคุณภาพ และพัฒนาระบบการตลาด

(2) สร้างความเข้มแข็งและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาง สนับสนุนให้ผลิตภัณฑ์ยางไทยมีคุณภาพ และพัฒนาให้ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมยางของภูมิภาค

(3) สนับสนุนให้มีการเพิ่มมูลค่าอย่างธรรมชาติโดยการแปรรูป และนำยางธรรมชาติมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ยางเพิ่มขึ้น รวมทั้งเพิ่มการใช้ผลิตภัณฑ์ยางและเพิ่มการส่งออก

(4) เกษตรกรที่ทำสวนยางสามารถเลี้ยงตัวเองและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีสวัสดิการสังคมเช่นผู้ใช้แรงงานหรือพนักงานบริษัททั่วไป ในขณะที่ผู้ประกอบการสามารถพัฒนาตนเองและแข่งขันกับผู้ผลิตต่างประเทศได้

(5) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มจากการขายคาร์บอนเครดิตภายใต้กลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism : CDM) หรือภายใต้การตลาดแบบสมัครใจ (Voluntary market)

5.2 เป้าหมาย

(1) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราการผลิตยางในประเทศต่อหน่วยพื้นที่ ไปอีกไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 หรือเฉลี่ยทั้งประเทศ จาก 278 กิโลกรัม/ไร่/ปี ในปี 2551 เป็น 306 กิโลกรัม/ไร่/ปี ในปี 2556 หรือทำให้ผลผลิตโดยรวมของประเทศเพิ่มจาก 3.09 ล้านตัน ในปี 2551 เป็น 3.40 ล้านตัน ในปี 2556

(2) เพิ่มปริมาณการใช้ยางธรรมชาติในประเทศ ขึ้นอีกร้อยละ 46.00 กล่าวคือ เพิ่มปริมาณการใช้จาก 397,495 ตัน ในปี 2551 เป็น 580,000 ตัน ในปี 2556 หรือเพิ่มจากร้อยละ 12.87 เป็น ร้อยละ 17.00 ของผลผลิตในปีเดียวกัน

(3) ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางของไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างชาติมากขึ้น สามารถเพิ่มมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยาง จาก 178,935 ล้านบาท ในปี 2551 เป็น 230,000 ล้านบาท ในปี 2556

(4) เกษตรกรมีรายได้จากการทำสวนยางไม่น้อยกว่าปีละ 15,000 บาท/ไร่ และเกษตรกรที่ปลูกใหม่มีรายได้จากการขายคาร์บอนเครดิต

(5) เกษตรกรชาวสวนยางหรือคนกรีดยางมีสวัสดิการสังคม

6. ยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา พ.ศ. 2552-2556

เพื่อให้การพัฒนายางพาราของประเทศไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในช่วง 5 ปีจากนี้ไป (พ.ศ. 2552-2556) จึงเห็นควรกำหนดกลยุทธ์การพัฒนายางพาราตามยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา พ.ศ. 2552-2556 เพื่อผลักดันให้มีการพัฒนายางทั้งด้านการผลิต การรักษาเสถียรภาพราคา และการพัฒนาอุตสาหกรรมยางอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งกำหนดเป้าประสงค์ แนวทาง/มาตรการ การดำเนินงานในแต่ละกลยุทธ์ พร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

6.1 กลยุทธ์

ประกอบด้วย 8 กลยุทธ์หลัก ดังนี้

(1) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพยางที่เป็นวัตถุดิบ

สำหรับประเทศไทยการพัฒนาการผลิตควรมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตต่อหน่วยพื้นที่และส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนาคุณภาพยางที่เป็นวัตถุดิบเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพของ

ผลิตภัณฑ์ยางทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตและได้ผลิตภัณฑ์ยางที่มีมาตรฐาน จึงต้องเร่งให้เกษตรกรนำเทคโนโลยีในด้านการเพิ่มผลผลิตยางและปรับปรุงคุณภาพไปใช้อย่างจริงจังและทั่วถึงก็จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้ตามเป้าหมาย

(2) การพัฒนาระบบตลาดยางในประเทศและต่างประเทศ

ปัจจุบันเกษตรกรชาวสวนยางจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบตลาดยางภายในประเทศให้เกษตรกรชาวสวนยางทั่วประเทศสามารถขายยางได้ในราคาใกล้เคียงกัน ปรับปรุงกลไกตลาดล่วงหน้าให้เชื่อมโยงกับตลาดกลางเป็นเครือข่ายสามารถขึ้นนำราคายางในและต่างประเทศ สร้างกลไกในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและวิเคราะห์สถานการณ์เร่งด่วน เพื่อกำหนดเป้าหมายขึ้นมาจากผลกระทบจากราคาน้ำมัน การลงทุนขนาดใหญ่ ภัยธรรมชาติ การประกาศตัวเลขที่สำคัญทางเศรษฐกิจ และแจ้งทางสื่อต่างๆแก่ผู้เกี่ยวข้องเป็นเรื่องด่วนสำคัญ นอกจากนี้เมื่อมองในภาพรวมการที่เกษตรกรจะขายยางให้ได้ราคาดี ก็ต้องทำให้ราคายางในตลาดโลกมีเสถียรภาพและไม่อยู่ในระดับต่ำมาก ดังนั้นการสร้างกลไกให้มีการบริหารผลผลิตของประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้ผลิตยางรายใหญ่ของโลก เช่น ไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย เพื่อร่วมกันตั้งกลไกรักษาเสถียรภาพราคายางของโลก โดยจะต้องมีความพร้อมทั้งด้านงบประมาณและปัจจัยอื่นที่จำเป็นเช่นโกดังเก็บรักษายาง จึงมีความจำเป็น

(3) การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมแปรรูปยาง ผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพารา

ประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญต่อการนำยางธรรมชาติมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ยางแทนการส่งออกผลผลิตยางที่เป็นวัตถุดิบเพื่อเพิ่มมูลค่าที่เป็นวัตถุดิบ กำกับดูแลการผลิตวัตถุดิบแปรรูปให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพเพื่อเพิ่มการใช้และการส่งออกผลิตภัณฑ์ยาง ให้นำหนักกับการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง ประกาศจัดเขตเศรษฐกิจพิเศษในภูมิภาคต่างๆที่เป็นศูนย์กลางการผลิตยาง สนับสนุนระบบโลจิสติกส์ที่เอื้อต่อการลงทุนของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและ จัดตั้งศูนย์วิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางเพื่อสนับสนุนการนำยางธรรมชาติมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ยางเพื่อเร่งให้มีการใช้ยางในประเทศมากขึ้น อีกทั้งจัดให้มีการนำไม้ยางพารามาใช้ประโยชน์แทนไม้จากป่าธรรมชาติให้มากขึ้นและใช้อย่างมีคุณค่า

(4) การปรับปรุงระบบบริหารจัดการภาครัฐ

การพัฒนาภายในทุกด้านจะประสบผลสำเร็จได้ต้องปรับปรุงระบบบริหารจัดการภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับยางพาราโดยการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สนับสนุนต่อการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์เพื่อความมั่นคงของอุตสาหกรรมยางธรรมชาติประเทศ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการคือการออกพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย ที่เป็นการรวมพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และกฎีกาการจัดตั้งองค์การสวนยาง รวมทั้งสถาบันวิจัยยางของกรมวิชาการเกษตร ให้มีขอบเขตการทำงานที่กว้างขวางขึ้นเพื่อให้การใช้ประโยชน์จากเงินสงเคราะห์ (Cess) ทั้งเพื่อการวิจัยและพัฒนา การสงเคราะห์ปลูกแทน การจัดสวัสดิการและยกคุณภาพชีวิตแก่เกษตรกร การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง การส่งเสริมกิจกรรมของสถาบันเกษตรกร การจัดให้มีกองทุนรักษา

เสถียรภาพและพุงราคาในช่วงราคายางตกต่ำ รวมทั้งให้องค์การสวนยางนาบอนเป็นเมืองยางพาราต้นแบบครบวงจร และต้องมียุทธศาสตร์กลางในการประสานนโยบาย เพื่อให้การบริหารงานยางครบวงจรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเชื่อมโยง และสามารถกำกับดูแลได้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งอาจมีกฎระเบียบบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุง หรืออาจมีการพิจารณาออกกฎระเบียบใหม่ เพื่อให้การบริหารจัดการของภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(5) ผลักดันความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(Asian Economic Community - AEC)

ประเทศไทยต้องผลักดันการทำงานร่วมระหว่างสภายางระหว่างสามประเทศ (International Tripartite Rubber Council – ITRC) ซึ่งเป็นความร่วมมือไตรภาคียางพารา 3 ประเทศ (ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย) กับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม รวมทั้งการผลักดันเพื่อจัดตั้งกองทุนรักษาเสถียรภาพและพุงราคาในช่วงราคายางตกต่ำให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ โดยการประสานงานการรักษาเสถียรภาพราคายางร่วมกับบริษัทร่วมทุนยางระหว่างประเทศ (International Rubber Consortium Limited- IRCo) นอกจากนี้ต้องผลักดันและปรับผลประโยชน์ ในความร่วมมือขององค์การศึกษารubber ระหว่างประเทศ (International Rubber Study Group – IRSG) องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐาน (International Organization for Standardization -ISO) กับสหภาพยุโรป (European Union – EU) และอเมริกาในนามของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asian Economic Community -AEC) เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง สำหรับ สมาคมประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติ (Association of Natural Rubber Producing Countries -ANRPC) ของกลุ่มประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติ 10 ประเทศก็จะต้องประสานกับ กลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้มากขึ้น

(6) การสนับสนุนการวิจัย

การวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตยางพาราต่อหน่วยพื้นที่ในงานวิจัยไม่น้อยกว่า 420 กิโลกรัม/ไร่/ปีภายในปี 2556 ก็มีความสำคัญยิ่งต่อการใช้ เป็นฐานในการพัฒนายางพาราของแผนยุทธศาสตร์ช่วงต่อไป (ปี 2557-2562) ส่วนการพัฒนาการตลาดและการอุตสาหกรรมยาง การจัดทำแผนการวิจัยและสนับสนุนการวิจัยเพื่อนำผลมาใช้แก้ปัญหาต่างๆ ให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนายาง จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องดำเนินการ

(7) เสริมรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง

สนับสนุนให้เกิดการรวมตัวของเกษตรกรชาวสวนยางขนาดเล็กเพื่อเป็นสถาบันเกษตรกรในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร สมาคมชาวสวนยาง หรือสหกรณ์การเกษตรครบวงจรแบบพึ่งพาตนเอง สนับสนุนเงินออมให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางโดยผ่านระบบเงินสงเคราะห์(Cess) จัดให้มีระบบสวัสดิการสังคมแก่ชาวสวนยางหรือคนกรีดยาง เช่นเดียวกับผู้ใช้แรงงานหรือพนักงานของบริษัททั่วไป หาแนวทางและกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อผลักดันการเพิ่มรายได้และเก็บผลประโยชน์จากคาร์บอนเครดิตแก่เกษตรกร และการจดทะเบียนเกษตรกรเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลกลางของภาครัฐ

(8) การพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรเป็นองค์ประกอบสำคัญในการปฏิบัติงานพัฒนายาง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรควบคู่กับการพัฒนายาง และจากการประเมินสภาพปัญหาด้านยาง ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้นำเสนอปัญหาว่า การพัฒนายางจะมีปัญหาบุคลากรในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป และโดยเฉพาะในวงการอุตสาหกรรม รวมทั้งบุคลากรของภาครัฐเอง ซึ่งมีไม่เพียงพอที่จะสนองตอบการพัฒนายางของประเทศ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาบุคลากรเพื่อแก้ไขปัญหาให้ครบวงจร

6.2 เป้าประสงค์ แนวทาง/มาตรการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบดำเนินการของแต่ละกลยุทธ์

6.2.1 กลยุทธ์ที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพยางที่เป็นวัตถุดิบ

(1) เป้าประสงค์

- (1.1) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตต่อหน่วยพื้นที่
- (1.2) ปรับปรุงคุณภาพผลผลิตยางที่เป็นวัตถุดิบ
- (1.3) เร่งรัดและขยายขอบข่ายการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรนำผลงานวิจัยไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

(2) แนวทาง/มาตรการ

- (2.1) พัฒนาการผลผลิตยางของเกษตรกร โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม โดย
  - 1) เข้มงวดการใช้วัสดุปลูกที่มีคุณภาพตามมาตรฐานและต้องผลิตพันธุ์ยางหลากหลายพันธุ์เพื่อกระจายการปลูกให้เหมาะสมกับพื้นที่ตามความต้องการของเกษตรกร
  - 2) เข้มงวดการเปิดกรีดยางตามขนาดเปิดกรีด หลีกเลี่ยงการเปิดกรีดต้นเล็กเพื่อให้ได้ผลผลิตสูงตามคำแนะนำ
  - 3) ลดต้นทุนการผลิตโดยการใช้น้ำปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้น้ำปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี และการปลูกพืชคลุมตระกูลถั่วในสวนยาง
  - 4) ส่งเสริมและให้ความรู้ในการเก็บผลผลิตน้ำยาง อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เพื่อผลิตวัตถุดิบต้นน้ำให้มีคุณภาพสูงก่อนเข้าสู่กระบวนการทางอุตสาหกรรม
  - 5) กำหนดแนวทางให้สวนยางที่ไม่มีสิทธิในที่ดิน สามารถเข้ารับการสงเคราะห์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- (2.2) พัฒนาคุณภาพยางของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสนับสนุนให้แปรรูปผลผลิตเบื้องต้นด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสม โดย
  - 1) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูปยางคุณภาพที่เหมาะสม
  - 2) สนับสนุนสถาบันเกษตรกรร่วมกันแปรรูปยางเพื่อผลิตยางคุณภาพ

- 3) ใช้มาตรการทางกฎหมายลงโทษผู้ผลิตยางปลอมปน
- (2.3) พัฒนาระบบและกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยี ทั้งโดยภาครัฐและการมีส่วนร่วมของเกษตรกร โดย
- 1) ถ่ายทอดเทคโนโลยีโดยผ่านศูนย์เรียนรู้ยางพารา เพื่อให้ผู้นำกลุ่มเกษตรกรและเกษตรกรที่มีศักยภาพในการเป็นผู้นำ สามารถเรียนรู้และรับเทคโนโลยีโดยตรง
  - 2) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านยางพาราระหว่างผู้ปลูกยางเดิมกับผู้ปลูกยางใหม่ เพื่อให้ผู้ปลูกยางได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง องค์การสวนยาง กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันเกษตรกร ภาคเอกชน

(4) แนวทาง/มาตรการดำเนินงาน และหน่วยงานรับผิดชอบ

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
1	พัฒนาการผลิตยางของเกษตรกร โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม	
	1.1 เข้มงวดการใช้วัสดุปลูกที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน และต้องผลิตพันธุ์ยางหลากหลายพันธุ์เพื่อกระจายการปลูกให้เหมาะสมกับพื้นที่ตามความต้องการของเกษตรกร	สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร
	1.2 เข้มงวดการเปิดกรีดยางตามขนาดเปิดกรีดยาง หลีกเลี่ยงการเปิดกรีดยางต้นเล็กเพื่อให้ได้ผลผลิตสูงตามคำแนะนำ	กรมส่งเสริมสหกรณ์ องค์การสวนยาง
	1.3 ลดต้นทุนการผลิตโดยการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี และการปลูกพืชคลุมดินในสวนยาง	
	1.4 ส่งเสริมและให้ความรู้ในการเก็บผลผลิตน้ำยางอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เพื่อผลิตวัตถุดิบต้นน้ำให้มีคุณภาพสูงก่อนเข้าสู่กระบวนการทางอุตสาหกรรม	

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	1.5 กำหนดแนวทางให้สวนยางที่ไม่มีสิทธิในที่ดินสามารถเข้ารับการสงเคราะห์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	
2	พัฒนาคุณภาพยางของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสนับสนุนให้แปรรูปผลผลิตเบื้องต้นด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสม	
	2.1 ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต และการแปรรูปยางคุณภาพ	สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมการเกษตร
	2.2 สนับสนุนสถาบันเกษตรกร ร่วมกันแปรรูปยางเพื่อผลิตยางคุณภาพ	กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ องค์การสวนยาง
	2.3 ใช้มาตรการทางกฎหมายลงโทษผู้ผลิตยางปลอมปน	กรมวิชาการเกษตร
3	พัฒนาระบบและกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีทั้งโดยภาครัฐ และการมีส่วนร่วมของเกษตรกร	
	3.1 ถ่ายทอดเทคโนโลยีโดยผ่านศูนย์เรียนรู้ยางพารา	กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
	3.2 สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านยางพารา ระหว่างผู้ปลูกยางเดิมกับผู้ปลูกยางใหม่	สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมการเกษตร

6.2.2 กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบตลาดยางในประเทศและต่างประเทศ

(1) เป้าประสงค์

- (1.1) เพื่อให้เกษตรกรขายยางได้ในราคาที่เป็นธรรม โดยมีระดับราคาสูงกว่าต้นทุนการผลิตของเกษตรกร
- (1.2) ราคาขงมีเสถียรภาพและไม่ตกต่ำจนเกษตรกรขาดทุน หรือสูงมากจนกระทบต่อภาคอุตสาหกรรม
- (1.3) สร้างตลาดใหม่ให้เพิ่มขึ้นเพื่อรองรับผลิตภัณฑ์ยางของไทย

- (1.4) เพิ่มสัดส่วนการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยางแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้สูงขึ้น และลดสัดส่วนการจำหน่ายยางในรูปวัตถุดิบหรือยางแปรรูปขั้นต้นให้ลดลงอย่างต่อเนื่อง

(2) แนวทาง/มาตรการ

- (2.1) กำหนดเป้าหมายชี้แนะและพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด โดย
- 1) สร้างโอกาสการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน
  - 2) ปรับปรุงข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐโดยพัฒนาฐานข้อมูลให้เป็นเอกภาพ ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในการวางแผนของทุกภาคส่วน
  - 3) สร้างกลไกในการวิเคราะห์สถานการณ์เร่งด่วนเพื่อกำหนดเป้าหมายชี้แนะ และแจ้งทางสื่อต่างๆ เพื่อกระตุ้นผู้เกี่ยวข้องเตรียมการเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยสำคัญทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ราคาน้ำมัน การลงทุนขนาดใหญ่ ภัยธรรมชาติ การประกาศตัวเลขที่สำคัญทางเศรษฐกิจ และอื่นๆ
- (2.2) สนับสนุนส่งเสริมสถาบันเกษตรกรให้เป็นแหล่งรวบรวมยางและซื้อขายยาง โดย
- 1) สนับสนุนสถาบันเกษตรกรรวบรวมและซื้อขายยางของสมาชิกเอง
  - 2) จัดหาตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ยางของสถาบันเกษตรกร
- (2.3) พัฒนาระบบตลาดยางในประเทศ โดย
- 1) ส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า
  - 2) เชื่อมโยงตลาดกลางยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและและจัดตั้งตลาดกลางยางพาราภาคเหนือ และตลาดกลางไม้ยางพาราในภาคใต้
  - 3) พัฒนาตลาดซื้อขายล่วงหน้าให้เป็นศูนย์กลางของตลาดยางพาราในภูมิภาคและใช้อ้างอิงเป็นตลาดหลักของโลก
  - 4) พัฒนาตลาดกลางยางพาราให้มีการซื้อขายแบบทำสัญญาล่วงหน้าแล้วส่งมอบยางจริง (Forward Contract)
  - 5) พัฒนาลินค้ายางเป็นตราสารเพื่อสร้างทางเลือกการลงทุนในรูปแบบใหม่ๆ
- (2.4) สนับสนุนการตลาดต่างประเทศและขยายตลาดส่งออกยาง และผลิตภัณฑ์ยาง โดย
- 1) กำกับมาตรฐานยางพาราให้เป็นที่เชื่อถือวางใจของคู่ค้าและผู้บริโภค
  - 2) เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมตลาดส่งออกโดยการขยายตลาดส่งออกเดิม และแสวงหาตลาดส่งออกใหม่

- 3) สนับสนุนการเจรจาเพื่อลดปัญหาการกีดกันทางการค้า
- 4) ส่งเสริมภาพลักษณ์ และประชาสัมพันธ์ เรื่องยางและผลิตภัณฑ์ยางของไทย รวมทั้งร่วมแสดงนิทรรศการงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ โดยเน้นการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและการสร้างภาพลักษณ์ไม่ย่ำพารา และผลิตภัณฑ์จากไม่ย่ำพารา เป็น Green Product

(2.5) รักษาเสถียรภาพราคายาง โดย

- 1) กำหนดแผนรองรับความผันผวนของราคายาง เช่น การบริหารจัดการสต็อกยางพาราในประเทศ สร้างกลไกในการวิเคราะห์สถานการณ์เร่งด่วนให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเก็บเงินเพื่อการสงเคราะห์ปลูกแทนในอัตราก้าวหน้า โดยการเก็บในอัตราที่สูงเมื่อราคายางสูงและเก็บในอัตราต่ำเมื่อราคายางต่ำ เพื่อมีเงินสำรองสำหรับการเร่งปลูกแทนในช่วงราคายางตกต่ำมากๆ เป็นการลดปริมาณยางในตลาดและลดปัญหาราคายางตกต่ำ
- 2) การรักษาเสถียรภาพราคายาง ทั้งภายใต้กรอบความร่วมมือด้านยางระหว่างประเทศ และที่ดำเนินการเป็นการภายในประเทศโดยประกันรายได้ผ่านกลไกการใช้เงิน cess จ่ายคืนแก่เกษตรกรโดยตรงในช่วงราคายางตกต่ำ
- 3) สนับสนุนการใช้ตลาด AFET เป็นกลไกการบริหารความเสี่ยงอันเนื่องมาจากความผันผวนของราคา

(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมการเกษตร องค์การสวนยาง สภาความร่วมมือด้านยางระหว่างประเทศ (ITRC) บริษัทร่วมทุนยางพาราระหว่างประเทศ (IRCo) กระทรวงพาณิชย์(กรมการค้าภายใน กรมส่งเสริมการส่งออก) สำนักงานตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET) กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สถาบันการศึกษา สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สมาคมยางพาราไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สถาบันเกษตรกร สมาคมผู้ผลิตถุงมือยางไทย สมาคมน้ำยางข้นไทย สมาคมไม่ย่ำพาราไทย สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องเรือนไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรมประชาสัมพันธ์ สื่อต่างๆ

(4) แนวทาง/มาตรการดำเนินงาน และหน่วยงานรับผิดชอบ

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
1.	พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด	
	1.1 สร้างโอกาสการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน	กรมวิชาการเกษตร องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล สถาบันเกษตรกร
	1.2 ปรับปรุงข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ โดยพัฒนาฐานข้อมูลให้เป็นเอกภาพ ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในการวางแผนของทุกภาคส่วน	กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สมาคมยางพาราไทย
1.3 สร้างกลไกในการวิเคราะห์สถานการณ์เร่งด่วนเพื่อกำหนดเป้าหมายชี้แนะและแจ้งทางสื่อต่างๆ เพื่อกระตุ้นผู้เกี่ยวข้องเตรียมการเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยสำคัญทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ราคาน้ำมัน การลงทุนขนาดใหญ่ ภัยธรรมชาติ การประกาศตัวเลขที่สำคัญทางเศรษฐกิจ และอื่นๆ	กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สมาคมยางพาราไทย	
2.	ส่งเสริมสถาบันเกษตรกรให้เป็นแหล่งรวบรวมยางและซื้อขายยาง	
	2.1 สถาบันเกษตรกรรวบรวมและซื้อขายยางเอง	สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
2.2 จัดตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ยางของสถาบันเกษตรกร	สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมการเกษตร องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล	
3.	การพัฒนาระบบตลาดยางในประเทศ	
	3.1 ส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการซื้อขายยางในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า	สำนักงานตลาดสินค้าเกษตร ล่วงหน้าแห่งประเทศไทย กรมวิชาการเกษตร

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	3.2 เชื่อมโยงตลาดกลางยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและและจัดตั้งตลาดกลางยางพาราภาคเหนือ และตลาดกลางไม้ยางพาราในภาคใต้	กรมวิชาการเกษตร
	3.3 พัฒนาตลาดซื้อขายล่วงหน้าให้เป็นศูนย์กลางของตลาดยางพาราในภูมิภาคและใช้อ้างอิงเป็นตลาดหลักของโลก	สำนักงานตลาดสินค้าเกษตร ล่วงหน้าแห่งประเทศไทย กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์
	3.4 พัฒนาตลาดกลางยางพาราให้มีการซื้อขายแบบทำสัญญาล่วงหน้าแล้วส่งมอบยางจริง (Forward contract)	กรมวิชาการเกษตร สมาคมยางพาราไทย สถาบันเกษตรกร
	3.5 พัฒนาสินค้ายางเป็นตราสารเพื่อสร้างทางเลือกการลงทุนในรูปแบบใหม่ๆ	กระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าภายใน และ AFET) กระทรวงการคลัง
4.	สนับสนุนการตลาดต่างประเทศและขยายตลาดส่งออกยาง และผลิตภัณฑ์ยาง	
	4.1 กำกับมาตรฐานยางพาราให้เป็นที่เชื่อถือวางใจของลูกค้าและผู้บริโภค	กรมวิชาการเกษตร สมาคมยางพาราไทย กระทรวงพาณิชย์ สมาคมยางระหว่างประเทศ
	4.2 เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมตลาดส่งออก - ขยายตลาดส่งออกเดิม - แสวงหาตลาดส่งออกใหม่	กระทรวงพาณิชย์ (กรมส่งเสริมการค้าส่งออก) สมาคมยางพาราไทย สมาคมน้ำยางข้นไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
	4.3 สนับสนุนการเจรจาเพื่อลดปัญหาการกีดกันทางการค้า	กระทรวงพาณิชย์ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมวิชาการเกษตร สมาคมยางพาราไทย สมาคมน้ำยางข้นไทย สมาคมผู้ผลิตถุงมือยางไทย

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	4.4 ส่งเสริมภาพลักษณ์ และประชาสัมพันธ์เรื่องยางและผลิตภัณฑ์ยางของไทย รวมทั้งร่วมแสดงนิทรรศการงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ - การเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม - สร้างภาพลักษณ์ไม้ยางพาราและผลิตภัณฑ์จากไม้ยางพารา เป็น Green Product	กระทรวงพาณิชย์ (กรมส่งเสริมการส่งออก) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมยางพาราไทย สมาคมไม้ยางพาราไทย สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องเรือนไทย
5.	รักษาเสถียรภาพราคายาง 5.1 กำหนดแผนรองรับความผันผวนของราคายาง เช่น การบริหารจัดการสต็อกยางพาราในประเทศ การจัดให้มีโกดังทั้งของราชการและเอกชนอย่างเพียงพอ รวมทั้งระบบประกันภัยที่มีประสิทธิภาพ และบริหารกลไกในการวิเคราะห์สถานการณ์เร่งด่วนให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเก็บเงินเพื่อการสงเคราะห์ปลูกแทนในอัตราก้าวหน้า โดยการเก็บในอัตราที่สูงเมื่อราคายางสูงและเก็บในอัตราต่ำเมื่อราคายางต่ำ เพื่อมีเงินสำรองสำหรับการเร่งปลูกแทนในช่วงราคายางตกต่ำมากๆ เป็นการลดปริมาณยางในตลาดและลดปัญหาราคายางตกต่ำ	คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง องค์การสวนยาง สมาคมยางพาราไทย
	5.2 สนับสนุนการใช้ตลาด AFET เป็นกลไกการบริหารความเสี่ยงอันเนื่องมาจากความผันผวนของราคา 5.3 จัดตั้งกองทุนรักษาเสถียรภาพยางพารา โดยการเพิ่มรายได้หรือประกันรายได้ให้แก่เกษตรกร ผ่านกลไกการเก็บเงิน cess เพื่อจ่ายคืนให้แก่เกษตรกรในช่วงที่ราคายางตกต่ำ	กระทรวงพาณิชย์ กรมวิชาการเกษตร คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมวิชาการเกษตร

6.2.3 กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาด้านอุตสาหกรรมแปรรูปยาง ผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพารา

(1) เป้าประสงค์

- (1.1) สร้างความสามารถในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมยางและไม้ยางพาราของไทย
- (1.2) เพิ่มปริมาณการใช้และสร้างมูลค่าเพิ่มให้ยางธรรมชาติที่ไทยผลิตได้
- (1.3) ลดการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง

(2) แนวทาง/มาตรการ

(2.1) จัดทำแผนสนับสนุนการใช้ยาง ผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยาง

- 1) ขยายผลการวิจัยสู่การปฏิบัติเพื่อการใช้ประโยชน์ในกิจการงานภาครัฐ
  - ผลักดันให้ใช้ยางพาราผสมยางมะตอยทำผิวถนน
  - ผลักดันการใช้ระบบท่อส่งน้ำผสมยางพารา(แบบปิด)แทนระบบคลองส่งน้ำแบบเปิดของการชลประทานขนาดย่อม
- 2) กำหนดมาตรการให้หน่วยงานภาครัฐใช้ผลิตภัณฑ์ยางที่ผลิตในประเทศ โดยสนับสนุนการใช้ผลิตภัณฑ์ยางที่มีส่วนผสมยางธรรมชาติเพื่องานก่อสร้าง งานวิศวกรรม งานเกษตรและอื่นๆ สนับสนุนการใช้ยางล้อที่เป็นผลิตภัณฑ์ของคนไทย รวมทั้งสนับสนุนการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ยางพารา
- 3) สนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพในการแข่งขัน
- 4) สนับสนุนการผลิตและใช้ผลิตภัณฑ์ยางเพื่อทดแทนการนำเข้าและขยายตลาดส่งออก
- 5) ใช้มาตรการจูงใจเพื่อให้มีการผลิต และส่งออกผลิตภัณฑ์ยางเพิ่มขึ้น อาทิ มาตรการด้านภาษี

(2.2) ผลักดันการลงทุนเพื่อใช้ยางดิบสร้างมูลค่าเพิ่ม และเร่งอัตราการใช้ยางในประเทศให้มากขึ้น

- 1) กำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อส่งเสริมการลงทุนผลิตผลิตภัณฑ์ยาง
- 2) วิจัยและพัฒนาเครือข่ายโลจิสติกส์เชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษกับส่วนสนับสนุนต่างๆและการตลาดต่างประเทศ
- 3) สร้างเครือข่ายเกษตรกรสนับสนุนวัตถุดิบ จัดหาปัจจัยการผลิต และระบบตลาดสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

(2.3) กำหนดมาตรการสนับสนุนการลงทุนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมแปรรูปยาง และผลิตภัณฑ์ยาง โดย

- 1) ทบทวนนโยบายการส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมแปรรูปยางดิบ โดยทำความเข้าใจกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการลงทุนว่าอุตสาหกรรมแปรรูปยางดิบ ประเทศไทยสามารถทำได้ดีแล้ว การส่งเสริมให้บริษัทข้ามชาติเข้ามาลงทุนแปรรูปยางมีผลกระทบต่อผู้ประกอบการของไทยเอง

- 2) ทบทวนและปรับปรุงการส่งเสริมการลงทุน ด้าน ผลิตภัณฑ์ยางของ SME ให้มากขึ้น อาทิ ยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักรในกรณีปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิต หรือการให้แรงจูงใจที่สูงกว่าอุตสาหกรรมทั่วไป
- (2.4) พัฒนาประสิทธิภาพอุตสาหกรรมการแปรรูปยาง การผลิตถุงมือยางและการผลิตยางล้อของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม โดย
- 1) ลดต้นทุนพลังงานที่ใช้ในการผลิต เช่น ลดต้นทุนค่าแก๊ส ค่าน้ำมันและอื่นๆ
  - 2) ปรับปรุงเครื่องมือเครื่องจักร / พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตถุงมือยางและยางล้อ
  - 3) จัดหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ (ปลอดดอกเบี้ยในระยะแรก) เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต และเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการจัดหาวัตถุดิบ
- (2.5) ผลักดันงานวิจัยและการทดสอบผลิตภัณฑ์ยางให้มีมาตรฐานระดับสากลเพื่อเร่งการใช้ยางพาราและเทคโนโลยีในประเทศ
- 1) จัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางเพื่อสนับสนุนการนำยางธรรมชาติมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ยาง
  - 2) จัดตั้งสถาบันพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ยางของประเทศ เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการวิจัยและพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ยาง
  - 3) จัดตั้งห้องปฏิบัติการทดสอบยางกันสะเทือน (Rubber bearing) ในงานก่อสร้างและวิศวกรรม
  - 4) พัฒนาห้องปฏิบัติการทดสอบถุงมือยาง ของกรมวิชาการเกษตรให้ได้มาตรฐานสากล
  - 5) พัฒนาห้องปฏิบัติการทดสอบยางล้อ ของศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติให้ได้มาตรฐานสากล
- (2.6) เร่งรัดการวิจัยและจัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ยางของประเทศ
- 1) เร่งรัดปรับปรุงและจัดทำมาตรฐานยางล้อชนิดต่างๆ ทั้งยางนอกและยางในรวมทั้งผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ
  - 2) เร่งรัดการวิจัยและจัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ยางขึ้นรูป เช่น ยางคอมปาวด์และอื่นๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์ยางในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
- (2.7) จัดทำแผนการบริหารวัตถุดิบไม้ยางพารา และสนับสนุนอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา โดย
- 1) จัดทำแผนกำหนดปริมาณการผลิตไม้ยางพาราที่นำมาใช้ประโยชน์
  - 2) ส่งเสริมการนำไม้ยางจาก 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มาใช้ประโยชน์

(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพลังงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานนายกรัฐมนตรี สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง องค์การสวนยาง การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สมาคมธนาคารไทย ธนาคารเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

(4) แนวทาง/มาตรการดำเนินงาน และหน่วยงานรับผิดชอบ

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
1	สนับสนุนการใช้ยางพารา ผลิตภัณฑ์ยาง และไม้ยาง	
	1.1 ขยายผลการวิจัยสู่การปฏิบัติเพื่อการใช้ประโยชน์ในกิจการงานภาครัฐ - ผลักดันให้ใช้ยางพาราผสมยางมะตอยทำผิวถนน - ผลักดันการใช้ระบบท่อส่งน้ำผสมยางพารา (แบบปิด) แทนระบบคลองส่งน้ำแบบเปิดของการชลประทานขนาดย่อม	กระทรวงคมนาคม (กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมชลประทาน กรมวิชาการเกษตร) กระทรวงมหาดไทย (องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น) กระทรวงกลาโหม
	1.2 กำหนดมาตรการการให้หน่วยงานภาครัฐใช้ผลิตภัณฑ์ยางที่ผลิตในประเทศ - สนับสนุนการใช้ผลิตภัณฑ์ยางที่มีส่วนผสมยางธรรมชาติ เพื่องานก่อสร้าง งานวิศวกรรม งานเกษตร และอื่นๆ - สนับสนุนการใช้ยางล้อที่เป็นผลิตภัณฑ์ของคนไทย - สนับสนุนการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ยางพารา	คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงอุตสาหกรรม
	1.3 สนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพในการแข่งขัน	กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
		<p>สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย</p> <p>1.4 สนับสนุนการผลิตและใช้ผลิตภัณฑ์ยางเพื่อทดแทนการนำเข้าและขยายตลาดส่งออก (เช่น ยางล้อรถความเร็วสูง ฯลฯ)</p> <p>1.5 ใช้มาตรการจูงใจเพื่อให้มีการผลิต และส่งออก ผลิตภัณฑ์ยางเพิ่มขึ้น อาทิ มาตรการด้านภาษี</p>
2	<p>ผลักดันการลงทุนเพื่อใช้ยางดิบสร้างมูลค่าเพิ่ม และเร่งอัตราการใช้จ่ายในประเทศให้มากขึ้น</p> <p>2.1 กำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อส่งเสริมการลงทุนผลิตผลิตภัณฑ์ยางในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยอง อุตรดิตถ์ เป็นจังหวัดนำร่องเขตเศรษฐกิจพิเศษ</p> <p>2.2 วิจัยและพัฒนาเครือข่ายโลจิสติกส์เชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษกับส่วนสนับสนุนต่างๆและการตลาดต่างประเทศ</p> <p>2.3 สร้างเครือข่ายเกษตรกรสนับสนุนวัตถุดิบ จัดหาปัจจัยการผลิต และระบบตลาดสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษ</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(BOI)</p> <p>การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย</p> <p>สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย</p> <p>สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(BOI)</p> <p>กรมวิชาการเกษตร</p> <p>สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย</p> <p>กรมวิชาการเกษตร</p> <p>กรมส่งเสริมสหกรณ์</p> <p>สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง</p> <p>องค์การสวนยาง</p> <p>บริษัทและองค์กรเอกชน</p>
3	<p>สนับสนุนการลงทุนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมแปรรูปยาง และผลิตภัณฑ์ยาง</p> <p>3.1 ทบทวนลดหรือยกเลิกนโยบายการส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมแปรรูปยางดิบ แต่เน้นการส่งเสริมการลงทุน ด้าน ผลิตภัณฑ์ยางของ SME ให้มากขึ้น อาทิ ยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักรในกรณีปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิต หรือการให้แรงจูงใจที่สูงกว่าอุตสาหกรรมทั่วไป</p>	<p>สำนักนายกรัฐมนตรี</p> <p>สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(BOI)</p> <p>การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย</p>

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
4	พัฒนาประสิทธิภาพอุตสาหกรรมการแปรรูปยาง การผลิตถุงมือยางและการผลิตยางล้อของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม	
	4.1 ลดต้นทุนพลังงานที่ใช้ในการผลิต	กระทรวงพลังงาน กระทรวงอุตสาหกรรม
	4.2 ปรับปรุงเครื่องมือเครื่องจักร/พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตถุงมือยางและยางล้อ	กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง กรมวิชาการเกษตร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
	4.3 จัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยผ่อนปรน (ปลอดดอกเบี้ยในระยะแรก) เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการจัดหาวัตถุดิบ	กระทรวงการคลัง สมาคมธนาคารไทย ธนาคารเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
5	ผลักดันงานวิจัยและการทดสอบผลิตภัณฑ์ยางให้มีมาตรฐานระดับสากลเพื่อเร่งการใช้อย่างพาราและเทคโนโลยีในประเทศ	
	5.1 จัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางในพื้นที่ของกรมวิชาการเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา	กรมวิชาการเกษตร
	5.2 จัดตั้งสถาบันพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ยางของประเทศ เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาง	สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
	5.3 จัดตั้งห้องปฏิบัติการทดสอบยางกันสะเทือน (Rubber bearing) ในงานก่อสร้างและวิศวกรรม - ยางกันสะเทือนเพื่อลดอุบัติเหตุจากแผ่นดินไหว - ยางรองคอคสะพาน	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กรมวิชาการเกษตร
	5.4 พัฒนาห้องปฏิบัติการทดสอบถุงมือยาง ของกรมวิชาการเกษตรให้ได้มาตรฐานสากล	กรมวิชาการเกษตร สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
	5.5 พัฒนาห้องปฏิบัติการทดสอบยางล้อ ของศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติให้ได้มาตรฐานสากล	ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
6	เร่งรัดการวิจัยและจัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ยางของประเทศ	
	6.1 เร่งรัดปรับปรุงและจัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ยาง ล้อชนิดต่างๆ ทั้งยาง นอกและยางในรวมทั้งยาง อื่นๆในระดับสากลเพื่อเร่งรัดการส่งออก	สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมวิชาการเกษตร
	6.2 เร่งรัดการวิจัยและจัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ยาง ขึ้นปฐุม เช่น ยางคอมปาวด์และอื่นๆเพื่อลด ต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์ยางในอุตสาหกรรม ต่อเนื่อง	กรมวิชาการเกษตร สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
7	จัดทำแผนการบริหารวัตถุดิบไม้ยางพารา และสนับสนุนอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา	
	7.1 จัดทำแผนกำหนดปริมาณการผลิตไม้ยางพารา ที่นำมาใช้ประโยชน์	สำนักงานกองทุนสงเคราะห์ การทำสวนยาง
	7.2 ส่งเสริมการนำไม้ยางจาก 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้มาใช้ประโยชน์	สำนักงานกองทุนสงเคราะห์ การทำสวนยาง องค์การสวนยาง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

6.2.4 กลยุทธ์ที่ 4 ปรับปรุงระบบบริหารจัดการภาครัฐ

(1) เป้าประสงค์

- (1.1) เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการยางพาราของประเทศให้มีประสิทธิภาพ โดยมีเจ้าภาพชัดเจน
- (1.2) เพื่อกำหนดนโยบายการพัฒนายางพาราและแผนการดำเนินงาน
- (1.3) เพื่อให้มีการนำนโยบายและแผนงานด้านยางพาราไปปฏิบัติโดยมีการ บูรณาการอย่างเป็นรูปธรรม

(2) แนวทาง/มาตรการ

- (2.1) ตราพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย และจัดทำประชาพิจารณ์ถึงผลได้ ผลเสียและการบริหารจัดการองค์กรขนาดใหญ่ภาครัฐให้รอบคอบเพื่อให้ผู้มี ส่วนได้เสียทุกภาคส่วนพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย
- (2.2) ปรับปรุงกฎกระทรวงและ พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ให้ เหมาะสมกับแนวทางการใช้ประโยชน์สถานการณ์ปัจจุบัน

- 1) บริหารการเก็บเงินสงเคราะห์ปลูกแทน โดยกำหนดอัตราการเก็บเงินสงเคราะห์ให้เหมาะสมสอดคล้องสถานการณ์ราคาขายเพื่อสามารถนำมาเป็นทุนใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น
  - 2) ปรับปรุง พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ให้สามารถใช้ประโยชน์ในการจัดสวัสดิการและรักษาเสถียรภาพราคาขายในขอบเขตที่กว้างขวางและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน
- (2.3) ปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นข้อจำกัดในการสนับสนุนอุตสาหกรรมยางในประเทศ
- 1) ปรับปรุงประกาศเกี่ยวกับมาตรฐานถุงมือยางให้เอื้อต่อการผลิต การจำหน่าย การส่งออกและการแข่งขันของถุงมือยางไทย เช่น ประกาศกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับมาตรฐานถุงมือยาง รวมทั้งโทษต่อผู้กระทำความผิด
  - 2) ปรับปรุงประกาศควบคุมราคาขายยางล้อ ให้ผู้ผลิตของไทยสามารถทำธุรกิจได้อย่างมีกำไรและแข่งขันกับต่างประเทศได้
- (2.4) ออกกฎระเบียบเพื่อสนับสนุนการใช้ผลิตภัณฑ์ยางในประเทศ โดยภาครัฐให้การสนับสนุนส่งเสริมอุตสาหกรรมยางรถยนต์ในประเทศ

(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์(กรมการค้าภายใน) กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง องค์การสวนยาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ผลิตถุงมือยางไทย

(4) แนวทาง/มาตรการดำเนินงาน และหน่วยงานรับผิดชอบ

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
1	พระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย	
	1.1 ประชาสัมพันธ์เนื้อหาและข้อมูลการตราพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	1.2 เสนอร่างพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย เพื่อจัดตั้งให้มีการยางแห่งประเทศไทยที่รับผิดชอบบริหารจัดการยางพาราและไม้ยางพาราทั้งระบบ ตั้งแต่การวิจัย การส่งออกปลูกแทน การรักษาเสถียรภาพราคา การอุตสาหกรรม สวัสดิการสำหรับเกษตรกรหรือคนกรีดยาง และเพื่อประโยชน์อื่นๆของ	คณะรัฐมนตรี

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	เกษตรกรชาวสวนยาง	
2	ปรับปรุงกฎกระทรวงและ พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ให้เหมาะสมกับแนวทางการใช้ประโยชน์สถานการณ์ปัจจุบัน	
	2.1 บริหารการเก็บเงินสงเคราะห์ที่ปลูกแทน โดยกำหนด อัตราการเก็บเงินสงเคราะห์ให้เหมาะสมสอดคล้อง สถานการณ์ราคายางเพื่อสามารถนำมาเป็นทุนใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์ การทำสวนยาง
	2.2 แก้ไข พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ให้สามารถใช้ประโยชน์ในการจัดสวัสดิการและ รักษาเสถียรภาพราคายางในขอบเขตที่กว้างขวางและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์ การทำสวนยาง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
3	ปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นข้อจำกัดในการสนับสนุนอุตสาหกรรมยาง ในประเทศ	
	3.1 ปรับปรุงประกาศเกี่ยวกับมาตรฐานถุงมือยาง	สำนักงานคณะกรรมการอาหาร และยา สมาคมผู้ผลิตถุงมือยางไทย
	3.2 ปรับปรุงประกาศควบคุมราคาขายยางล้อ	กระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าภายใน) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
4.	ออกกฎระเบียบเพื่อสนับสนุนการใช้ผลิตภัณฑ์ยางในประเทศ	
	4.1 ภาครัฐให้การสนับสนุนส่งเสริมอุตสาหกรรมยางรถยนต์ในประเทศ	กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์

6.2.5 กลยุทธ์ที่ 5 ผลักดันความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(1) เป้าประสงค์

(1.1) เพื่อให้ประเทศไทยเป็นผู้นำการผลิตและกำหนดยุทธศาสตร์ยางพารา ระหว่างประเทศโดยใช้กลไกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นแกนนำ

(1.2) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรยางที่เกี่ยวข้องกับการผลิตยางธรรมชาติจากโครงการการวิจัยและพัฒนาระหว่างประเทศ

(2) แนวทาง/มาตรการ

- (2.1) บูรณาการงานวิจัยระหว่างหน่วยงานวิจัยภายในประเทศถึงผลกระทบ การปรับตัวและการใช้ประโยชน์จากนโยบายการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน
- 1) ศึกษาผลกระทบ การปรับตัวและการใช้ประโยชน์จากนโยบายการจัดตั้ง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
  - 2) กำหนดแนวทางการเร่งรัดให้ไทยเป็นศูนย์กลางเรื่องยางระหว่างประเทศของ กลุ่มประชาคมอาเซียนเพื่อชั้นนำเรื่องยางของโลก
- (2.2) ผลักดันการทำงานร่วมระหว่างสภาความร่วมมือไตรภาคียางพารา 3 ประเทศ
- 1) การรักษาเสถียรภาพราคายาง ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านยางระหว่าง ประเทศ
  - 2) ผลักดันการทำงานร่วมระหว่างสภายางระหว่างประเทศ (International Tripartite Rubber Concil – ITRC) กับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
  - 3) ผลักดัน เพื่อจัดตั้งกองทุนรักษาเสถียรภาพราคาในช่วงราคายางตกต่ำให้มี ความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ ประสานงานร่วมกับบริษัทร่วมทุนยาง ระหว่างประเทศ (IRCo)
- (2.3) แสวงหาและร่วมงานวิจัยและพัฒนาจากองค์กรระหว่างประเทศผ่าน AEC
- 1) ประสาน AEC ให้มีบทบาทและร่วมมือด้านงานวิจัยและพัฒนา ระหว่าง ประเทศผ่านองค์กรยางระหว่างประเทศเดิม อาทิองค์การความร่วมมือ ทางวิชาการของประเทศฝรั่งเศส (CIRAD) คณะกรรมการวิจัยและพัฒนา ด้านยางระหว่างประเทศ (IRRDB) สถาบันวิจัยยางของประเทศต่างๆ
  - 2) ใช้กลไกกลุ่มประชาคมอาเซียนสร้างความเข้มแข็งของประเทศไทยต่อรองกับ กลุ่มประชาชาติยุโรปและอเมริกาในองค์การศึกษาเรื่องยางระหว่างประเทศ (IRSG) และองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐานสากล

(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมวิชาการเกษตร สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กรมวิทยาศาสตร์ บริการ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง องค์การสวนยาง สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร สถาบันการศึกษา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมยางพาราไทย สถาบันเกษตรกร

(4) แนวทาง/มาตรการดำเนินงาน และหน่วยงานรับผิดชอบ

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
1	<p>บูรณาการงานวิจัยระหว่างหน่วยงานวิจัยภายในประเทศถึงผลกระทบ การปรับตัวและการใช้ประโยชน์จากนโยบายการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน</p> <p>1.1 ศึกษาผลกระทบ การปรับตัวและการใช้ประโยชน์จากนโยบายการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน</p> <p>1.2 กำหนดแนวทางการเร่งรัดให้ไทยเป็นศูนย์กลางเรื่องยาระหว่างประเทศของกลุ่มประชาคมอาเซียนเพื่อชี้้นำเรื่องยาระหว่างของโลก</p>	<p>กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการต่างประเทศ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมยางพาราไทย สถาบันการศึกษา</p> <p>กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการต่างประเทศ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมยางพาราไทย สถาบันการศึกษา</p>
2	<p>ผลักดันการทำงานร่วมระหว่างสภาความร่วมมือไตรภาคียางพารา 3 ประเทศ</p> <p>2.1 การรักษาเสถียรภาพราคายาง ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านยางระหว่างประเทศ</p> <p>2.2 ผลักดันการทำงานร่วมระหว่างสภายางระหว่างสามประเทศ (International Tripartite Rubber Concil – ITRC) กับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม</p>	<p>สภาความร่วมมือด้านยางระหว่างประเทศ (ITRC) บริษัทร่วมทุนยางพาราระหว่างประเทศ (IRCo) กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง</p> <p>สภาความร่วมมือด้านยางระหว่างประเทศ (ITRC) บริษัทร่วมทุนยางพาราระหว่างประเทศ (IRCo) กรมวิชาการเกษตร</p>

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	2.3 จัดตั้งกองทุนรักษาเสถียรภาพราคาในช่วงราคายางตกต่ำให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ	สภาความร่วมมือด้านยางระหว่างประเทศ (ITRC) บริษัทร่วมทุนยางพาราระหว่างประเทศ (IRCo) กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
3	แสวงหาและร่วมงานวิจัยและพัฒนาจากองค์กรระหว่างประเทศผ่าน AEC	
	3.1 ประสาน AEC ให้มีบทบาทและร่วมมือด้านงานวิจัยและพัฒนาระหว่างประเทศผ่านองค์กรยางระหว่างประเทศเดิม อาทิองค์การความร่วมมือทางวิชาการของประเทศฝรั่งเศส (CIRAD) คณะกรรมการวิจัยและพัฒนาด้านยางระหว่างประเทศ (IRRDB) สถาบันวิจัยยางของประเทศต่างๆ	กรมวิชาการเกษตร
	3.2 ใช้กลไกกลุ่มประชาคมอาเซียนสร้างความเข้มแข็งของประเทศไทยต่อกับกลุ่มประชาชาติยุโรปและอเมริกาในองค์การศึกษาระหว่างประเทศ (IRSG) และองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐานสากล	กรมวิชาการเกษตร

6.2.6 กลยุทธ์ที่ 6 สนับสนุนการวิจัย

(1) เป้าประสงค์

- (1.1) จัดทำและดำเนินการวิจัยแผนงานวิจัยด้านยางของประเทศให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการ เพื่อการพัฒนาและเพิ่มมูลค่ายางพาราอย่างครบวงจร
- (1.2) เพื่อบูรณาการการวิจัยระหว่างหน่วยงานต่างๆ ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์และแผนงาน
- (1.3) บูรณาการผลงานวิจัยและสนับสนุนการนำไปใช้ประโยชน์

(2) แนวทาง/มาตรการ

- (2.1) ดำเนินการวิจัยตามแผนงานเทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิต

- 1) การใช้เทคโนโลยีชีวภาพในการเพิ่มผลผลิตยางพารา
  - 2) ดำเนินการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ยางให้มีผลผลิตสูงขึ้นเป็นที่ต้องการของเกษตรกรและมีคุณสมบัติตรงตามการใช้งานอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเฉพาะทาง
  - 3) ดำเนินการวิจัยด้านการบำรุงรักษาสวนและและแผนงานด้านเก็บเกี่ยวผลผลิตต้นทุนต่ำและมีประสิทธิภาพ
  - 4) งานด้านเก็บเกี่ยวผลผลิตต้นทุนต่ำและมีประสิทธิภาพ
- (2.2) เร่งรัดวิจัยการใช้เทคโนโลยีสะอาด (Clean Technology) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 1) การใช้ประโยชน์จากคาร์บอนเครดิต
  - 2) การปรับสภาพน้ำเสียจากการใช้ปัจจัยการผลิตของเกษตรกรและผู้ประกอบการอุตสาหกรรม
- (2.3) ศึกษาวิจัยการลดต้นทุนทางการตลาดและระบบโลจิสติกส์
- 1) ศึกษาวิจัยโลจิสติกส์อย่างทั้งระบบ ตั้งแต่เกษตรกรรายย่อยไปจนถึงการแปรรูปเพื่อการส่งออก และการส่งออกไปจนถึงผู้ใช้ในต่างประเทศ เพื่อลดความสูญเสียและลดต้นทุนทั้งระบบ
- (2.4) ดำเนินการวิจัยตามแผนงานวิจัยและพัฒนาด้านอุตสาหกรรมยางที่สำคัญของประเทศ
- 1) ดำเนินการวิจัยและพัฒนา ผลิตภัณฑ์จากน้ำยางข้น และ ผลิตภัณฑ์จากยางแห้ง
  - 2) เทคโนโลยีการผลิตวัตถุดิบการผลิตผลิตภัณฑ์ยางขั้นต้น เช่น ยางคอมปาวด์ และอื่นๆ
  - 3) ดำเนินการวิจัยด้านอื่นๆ ที่มีศักยภาพในการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมยางของประเทศเช่น ไม้ยางพารา นาโนเทคโนโลยีและเทคโนโลยีและเทคนิคทางวิศวกรรมเคมีของยางพารา เป็นต้น
- (2.4) ร่วมมือด้านงานวิจัยกับต่างประเทศ และ การบูรณาการงานวิจัยระหว่างหน่วยงาน
- 1) ร่วมมือด้านงานวิจัยกับต่างประเทศ อาทิ องค์การความร่วมมือทางวิชาการของประเทศฝรั่งเศส (CIRAD) คณะกรรมการวิจัยและพัฒนาด้านยางระหว่างประเทศ (IRRDB) สถาบันวิจัยยางของประเทศต่างๆ
  - 2) บูรณาการงานวิจัยระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้มีการประสานด้านการวิจัย ไม่เกิดการวิจัยซ้ำซ้อน วิจัยตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ทำให้ประหยัดงบประมาณ และทุกฝ่ายนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้

(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมวิชาการเกษตร สภาวิจัยแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงแรงงาน(กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) กรมวิชาการเกษตร สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กรมวิทยาศาสตร์บริการ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง องค์การสวนยาง สถาบันการศึกษา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมยางพาราไทย สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันการศึกษา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมน้ำยางชั้นไทย สมาคมยางพาราไทย

(4) แนวทาง/มาตรการดำเนินงาน และหน่วยงานรับผิดชอบ

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
1	ดำเนินการวิจัยตามแผนงานเทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิต	
	1.1 การใช้เทคโนโลยีชีวภาพในการเพิ่มผลผลิตยางพารา	กรมวิชาการเกษตร สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันการศึกษา
	1.2 ดำเนินการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ยางให้มีผลผลิตสูงขึ้นเป็นที่ต้องการของเกษตรกรและมีคุณสมบัติตรงตามการใช้งานอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเฉพาะทาง	
	1.3 ดำเนินการวิจัยด้านการบำรุงรักษาสวน	
	1.4 งานด้านเก็บเกี่ยวผลผลิตต้นทุ่นต่ำและมีประสิทธิภาพ	
2	เร่งรัดวิจัยการใช้เทคโนโลยีสะอาด (Clean Technology) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	
	2.1 การใช้ประโยชน์จากคาร์บอนเครดิต	กรมวิชาการเกษตร สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันการศึกษา
	2.2 การปรับสภาพน้ำเสียจากการใช้ปัจจัยการผลิตของเกษตรกรและผู้ประกอบการอุตสาหกรรม	
3	ศึกษาวิจัยการลดต้นทุนทางการตลาดและระบบโลจิสติกส์	
	3.1 ศึกษาวิจัยโลจิสติกส์อย่างทั้งระบบ ตั้งแต่เกษตรกรรายย่อยไปจนถึงการแปรรูปเพื่อการส่งออก และการส่งออกไปจนถึงผู้ใช้ในต่างประเทศ เพื่อลดความสูญเสียและลดต้นทุนทั้งระบบ	กรมวิชาการเกษตร สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันการศึกษา
4	ดำเนินการวิจัยตามแผนงานวิจัยและพัฒนาด้านอุตสาหกรรมยางที่สำคัญของประเทศ	
	4.1 ดำเนินการวิจัยและพัฒนา ผลิตภัณฑ์จากน้ำยางชั้นผลิตภัณฑ์จากยางแห้ง และพาราเทอร์โมพลาสติก	กรมวิชาการเกษตร สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	4.2 เทคโนโลยีการผลิตวัตถุดิบการผลิตผลิตภัณฑ์ยางขั้นต้น เช่น ยางคอมปาวด์ และอื่นๆ	เทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันการศึกษา
	4.3 ดำเนินการวิจัยด้านอื่นๆ ที่มีศักยภาพในการพัฒนา ด้านอุตสาหกรรมยางของประเทศเช่น ไม้ยางพารา นาโน เทคโนโลยีและเทคนิคทางวิศวกรรมเคมีของยางพารา เป็นต้น	
5	ร่วมมือด้านงานวิจัยกับต่างประเทศ และ การบูรณาการงานวิจัยระหว่างหน่วยงาน	
	5.1 ร่วมมือด้านงานวิจัยกับต่างประเทศ อาทิ องค์การความร่วมมือทางวิชาการของประเทศฝรั่งเศส (CIRAD) คณะกรรมการวิจัยและพัฒนาด้านยางระหว่างประเทศ (IRRDB) สถาบันวิจัยยางของประเทศต่างๆ	กรมวิชาการเกษตร สถาบันการศึกษา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
	5.2 บูรณาการงานวิจัยระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้มีการประสานด้านการวิจัย ไม่เกิดการวิจัยซ้ำซ้อน วิจัยตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ทำให้ประหยัดงบประมาณ และทุกฝ่ายนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้	สภาวิจัยแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร สถาบันการศึกษา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

6.2.7 กลยุทธ์ที่ 7 เสริมรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง

(1) เป้าประสงค์

- (1.1) ผลักดันให้เกษตรกรชาวสวนยางมีรายได้เพิ่มและจัดปัจจัยชี้้นำการออม โดยผ่านระบบเงินสงเคราะห์ (Cess) รวมทั้งจัดให้มีระบบสวัสดิการสังคมแก่ชาวสวนยางหรือคนกรีดยางเช่นเดียวกับผู้ใช้แรงงานหรือพนักงานของบริษัททั่วไป
- (1.2) ผลักดันการการเพิ่มรายได้และเก็บผลประโยชน์อย่างคุ้มค่าจากสวนยาง
- (1.3) บูรณาการผลงานวิจัยและสนับสนุนการนำไปใช้ประโยชน์จากภาครัฐ สนับสนุนให้เกิดการรวมตัวของเกษตรกรชาวสวนยางขนาดเล็กเพื่อเป็นสถาบันเกษตรกร

(1.4) จัดทำทะเบียนเกษตรกรเพื่อเป็นฐานข้อมูลภาครัฐ

(2) แนวทาง/มาตรการ

(2.1)) ผลักดันระบบการออมเงินเพื่อสวัสดิการและการชราภาพแก่เกษตรกรสวน
องเคราะห์ปลูกแทนโดยระบบสหกรณ์หรือกองทุนผ่านระบบเงินสงเคราะห์
ปลูกแทน (Cess)

(2.2) ผลักดันการการเพิ่มรายได้และเก็บผลประโยชน์จากคาร์บอนเครดิตแก่
เกษตรกรทั้งภายใต้กลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development
Mechanism : CDM) หรือภายใต้การตลาดแบบสมัครใจ (Voluntary market)
เพื่อให้ยุทธศาสตร์ยางพารามีความเป็นไปได้ตามวัตถุประสงค์มากขึ้น

(2.3) พัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็ง โดย

- 1) กำหนดมาตรการเสริมประสิทธิภาพสถาบันเกษตรกรและถ่ายทอด
เทคโนโลยีการบริหารจัดการแก่คณะกรรมการสถาบันเกษตรกรอย่างทั่วถึง
- 2) สนับสนุนผู้นำสถาบันเกษตรกรเข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย
และเป็นกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยางพารา
- 3) พัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายสถาบันเกษตรกร เพื่อให้สถาบันเกษตรกร
พึ่งพาซึ่งกันและกันได้ รวมทั้งสร้างอำนาจการผลิต การตลาดและการ
เจรจาต่อรองต่างๆ สนับสนุนให้สถาบันเกษตรกรผลิตผลิตภัณฑ์ยาง
เพื่อเพิ่มมูลค่า
- 4) จัดทำทะเบียนเกษตรกรเพื่อเป็นฐานข้อมูลกลางภาครัฐ

(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานพัฒนาการวิจัย
การเกษตร สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สภาวิจัยแห่งชาติ สถาบันการศึกษา
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมน้ำยางข้นไทย สมาคมยางพาราไทย

(4) แนวทาง/มาตรการดำเนินงาน และหน่วยงานรับผิดชอบ

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
1	สนับสนุนเงินออมแก่เกษตรกร	
	1.1 กำหนดแนวทางและทำประชาพิจารณ์แนวทางการ จัดให้มีระบบสวัสดิการสังคมแก่ชาวสวนยางหรือคนกรีดยาง ยางเช่นเดียวกับผู้ใช้แรงงานหรือพนักงานของบริษัททั่วไป	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำ สวนยาง

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
2	<p>ผลักดันแนวทางเพิ่มรายได้จากคาร์บอนเครดิตแก่เกษตรกร</p> <p>2.1 กำหนดแนวทางและทำประชาพิจารณ์แนวทางการรับและจ่ายชดเชยการบำบัดคาร์บอนไดออกไซด์และน้ำเสียจากกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม</p> <p>2.2 ผลักดันการเพิ่มรายได้และเก็บผลประโยชน์จากคาร์บอนเครดิตแก่เกษตรกรทั้งภายใต้กลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism : CDM) หรือภายใต้การตลาดแบบสมัครใจ (Voluntary market)</p>	<p>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p> <p>กรมวิชาการเกษตร</p> <p>กระทรวงอุตสาหกรรม</p>
3	<p>พัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็ง</p> <p>3.1 กำหนดมาตรการเสริมประสิทธิภาพสถาบันเกษตรกร</p> <p>3.2 สนับสนุนผู้นำสถาบันเกษตรกรเข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและเป็นกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยางพารา</p> <p>3.3 พัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายสถาบันเกษตรกรเพื่อให้สถาบันเกษตรกรพึ่งพาซึ่งกันและกันได้ รวมทั้งสร้างอำนาจการผลิต การตลาดและการเจรจาต่อรองต่าง ๆ สนับสนุนให้สถาบันเกษตรกรผลิตผลิตภัณฑ์ยางเพื่อเพิ่มมูลค่า</p>	<p>กรมส่งเสริมการเกษตร</p> <p>กรมส่งเสริมสหกรณ์</p> <p>กรมตรวจบัญชีสหกรณ์</p> <p>สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง</p> <p>กรมวิชาการเกษตร</p> <p>สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง</p> <p>กรมส่งเสริมการเกษตร</p> <p>กรมส่งเสริมสหกรณ์</p> <p>กรมส่งเสริมการเกษตร</p> <p>กรมส่งเสริมสหกรณ์</p> <p>กรมตรวจบัญชีสหกรณ์</p> <p>สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง</p> <p>กรมวิชาการเกษตร</p>
4	<p>จัดทำทะเบียนเกษตรกรเพื่อเป็นฐานข้อมูลกลางภาครัฐ</p>	<p>กรมส่งเสริมการเกษตร</p> <p>สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง</p>

6.2.8 กลยุทธ์ที่ 8 การพัฒนาบุคลากรด้านยางพารา

(1) เป้าประสงค์

- (1.1) พัฒนาเกษตรกรและผู้นำเกษตรกร
- (1.2) เพื่อสร้างและพัฒนาบุคลากร นักวิจัยด้านยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง
- (1.3) เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน ผู้ปฏิบัติงานในโรงงานให้เพียงพอและมีคุณภาพ

(2) แนวทาง/มาตรการ

- (2.1) ฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการกรีดยาง การเก็บเกี่ยวผลผลิต การบำรุงรักษาสวน และการอารักขายาง
  - 1) ฝึกอบรมเกษตรกรและแรงงานกรีดยาง
  - 2) ฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกสร้างสวนยาง
  - 3) ฝึกอบรมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสามารถแปรรูปยางได้อย่างมีคุณภาพ
- (2.2) พัฒนาบุคลากรด้านการแปรรูป และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง เพื่อรองรับการขยายตัวของยางทุกภาคส่วน ทั้งในระยะสั้น/ระยะยาว
  - 1) ประสานระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษาและภาคอุตสาหกรรม พัฒนาและอบรมบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมยาง
- (2.3) สนับสนุนการผลิตบุคลากรระยะยาวโดยการสนับสนุนสถาบันการศึกษาเปิดหลักสูตรการศึกษาด้านยางพารา เช่น หลักสูตรอุตสาหกรรมยางเฉพาะด้าน หลักสูตรยางธรรมชาติ ทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไป
  - 1) หลักสูตรระดับต่ำกว่าปริญญาตรี เน้นภาคการปฏิบัติ
  - 2) หลักสูตรปริญญาตรีขึ้นไป เน้น การวิเคราะห์ เทคโนโลยีและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- (2.4) จัดหาและจัดทำแผนอัตรากำลัง
  - 1) พิจารณาอัตรากำลัง / บุคลากร ที่จำเป็นต้องปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยางพารา
  - 2) จัดทำแผนการแก้ไขปัญหาแรงงานทั้งภาคการผลิตและภาคอุตสาหกรรมยาง

(2.5) จัดหาและให้ทุนสนับสนุนเพื่อการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านยาง

- 1) สนับสนุนทุนการศึกษา ทุนงาน การทำวิจัยร่วมแก่นักวิชาการและนักศึกษาเพื่อวิเคราะห์การผลิตยาง ผลิตภัณฑ์ยาง การจัดทำมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง นวัตกรรมใหม่ๆและแนวทางการเปลี่ยนแปลงทฤษฎี
- 2) จัดหาทุนเพื่อการวิจัยและจัดทำแผนการแก้ไขปัญหาแรงงานทั้งภาคการผลิตและภาคอุตสาหกรรมยาง
- 3) ทุนสนับสนุนทุนการศึกษาแก่บุคลากรเฉพาะด้าน

(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง องค์การสวนยาง กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สถาบันการศึกษา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมยางพาราไทย สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันการศึกษา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมน้ำยางข้นไทย สมาคมยางพาราไทย สภาวิจัยแห่งชาติ

(4) แนวทาง/มาตรการดำเนินงาน และหน่วยงานรับผิดชอบ

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
1	ฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการกรีด การเก็บเกี่ยวผลผลิต การบำรุงรักษา	
	1.1) ฝึกอบรมเกษตรกรและแรงงานกรีดยาง 1.2) ฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกสร้างสวนยาง 1.3) ฝึกอบรมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสามารถแปรรูปยางได้อย่างมีคุณภาพ	กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
2	พัฒนาบุคลากรด้านการแปรรูป และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง	
	2.1 ประสานระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษาและภาคอุตสาหกรรม พัฒนาและอบรมบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมยาง เช่น หลักสูตรอุตสาหกรรมยางเฉพาะด้าน หลักสูตรยางธรรมชาติ	กรมวิชาการเกษตร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
3	สนับสนุนการผลิตบุคลากรระยะยาวโดยการสนับสนุนสถาบันการศึกษาเปิดหลักสูตรการศึกษาด้านยางพารา เช่น หลักสูตรอุตสาหกรรมยางเฉพาะด้าน หลักสูตรยางธรรมชาติ ทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไป	

ลำดับที่	แนวทาง / มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	3.1 หลักสูตรระดับต่ำกว่าปริญญาตรี เน้นภาคการปฏิบัติ	สถาบันการศึกษา กรมวิชาการเกษตร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
	3.2 หลักสูตรปริญญาตรีขึ้นไป เน้น การวิเคราะห์ เทคโนโลยี และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	สถาบันการศึกษา กรมวิชาการเกษตร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
4	จัดทำและจัดทำแผนอัตรากำลัง 4.1 พิจารณาอัตรากำลัง / บุคลากร ที่จำเป็นต้องปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยางพารา 4.2 จัดทำแผนการแก้ไขปัญหาแรงงานทั้งภาคการผลิตและภาคอุตสาหกรรมยาง	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กระทรวงแรงงาน กระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) กรมวิชาการเกษตร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
5.	จัดทำและให้ทุนสนับสนุนเพื่อการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านยาง 5.1 สนับสนุนทุนการศึกษา ดูงาน การทำวิจัยร่วมแก่นักวิชาการและนักศึกษาเพื่อวิเคราะห์การผลิตยางผลิตภัณฑ์ยาง การจัดทำมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง นวัตกรรมใหม่ๆและแนวทางการเปลี่ยนแปลงทฤษฎี 5.2 จัดทำทุนเพื่อการวิจัยและจัดทำแผนการแก้ไขปัญหาระบบการผลิตและภาคอุตสาหกรรมยาง 5.3 สนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักวิชาการเฉพาะด้าน	สภาวิจัยแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย กรมวิชาการเกษตร สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กรมวิทยาศาสตร์บริการ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมวิชาการเกษตร สถาบันการศึกษา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมวิชาการเกษตร สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

7. การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อน ติดตามประเมินผล และภารกิจเร่งด่วน ตามยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา พ.ศ. 2552 -2556

7.1 การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และการติดตามประเมินผล

เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา พ.ศ. 2552 -2556 แล้ว คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ซึ่งจัดตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2552 และ วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2552 จะเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ และดำเนินการวางระบบการประสานงานและการดำเนินงานเพื่อกำกับดูแลและเร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเรียบร้อย และกำหนดกรอบในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โดยมีการแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการฯ คณะทำงานฯ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินภารกิจดังกล่าวและภารกิจอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนายางพารา ทั้งนี้ หน่วยงานต่างๆ จะต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วยแผนงาน/โครงการ ภายใต้ยุทธศาสตร์ฯ ที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เพื่อบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการและงบประมาณประจำปีของแต่ละหน่วยงาน เพื่อขออนุมัติงบประมาณประจำปีของหน่วยงานต่อไป ซึ่งในการดำเนินงานภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และสถาบันเกษตรกร จะต้องร่วมกันดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ ให้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

7.1.1 ภาครัฐ

(1) ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติแทนการออกมติคณะรัฐมนตรี เพื่อปฏิบัติงานจนกว่าจะมีคณะกรรมการนโยบายยาง ตามพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย

(2) จัดตั้งคณะอนุกรรมการฯ ภายใต้คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติขึ้นบริหารการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา พ.ศ. 2552 -2556

(3) จัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา พ.ศ. 2553 -2556 และจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน/โครงการ กิจกรรม

(4) มีระบบประสานงานเพื่อ ขอบประมาณสำหรับโครงการ หรือกิจกรรมที่ต้องใช้งบประมาณนอกเหนือจากงบปกติ

(5) มีการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ กิจกรรม

(6) ปรับปรุงแผนงาน/โครงการ กิจกรรม ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และประเด็นที่เป็นปัญหาและอุปสรรค

(7) จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ กิจกรรม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

7.1.2 ภาคเอกชน

- (1) เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือเพื่อจัดทำแผนต่างๆ และร่วมการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ กิจกรรม
- (2) ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ กิจกรรม ที่กำหนดในส่วนที่เป็นภารกิจของภาคเอกชน
- (3) รายงานผลการดำเนินงานตลอดจนปัญหาอุปสรรค เพื่อร่วมกันแก้ไข

7.1.3 สถาบันเกษตรกร

- (1) ร่วมจัดทำแผนต่างๆ และร่วมดำเนินการกับหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาผู้นำสถาบันเกษตรกรและเกษตรกร
- (2) เข้าร่วมในการพัฒนาด้านการผลิต และการตลาดตามแผนที่ได้หารือร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหา

7.2 ภารกิจเร่งด่วนสืบเนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก

ในช่วงตั้งแต่ปลายปี 2551 จนถึงต้นปี 2552 ราคายางตกต่ำลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกมีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อประเทศไทยและอุตสาหกรรมยางพาราของไทย จนต่ำสุดเมื่อเดือนธันวาคม 2551 จากนั้นปรับตัวขึ้นเล็กน้อยจนอยู่ในระดับที่ค่อนข้างคงที่ระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม 2552 โดยประเมินว่าเศรษฐกิจโลกจะตกต่ำในระหว่างปี 2551 – 2553 ดังนั้น จึงควรมีการดำเนินการเพื่อรองรับสถานการณ์ยางพาราโดยเร่งด่วน ดังนี้

- (1) รายงานสถานการณ์ยางต่อคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติเป็นระยะๆ เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
- (2) เร่งรัดดำเนินการสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกร เพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง โดยแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควันอัดก้อน เพื่อสามารถเก็บได้เป็นการชะลอผลผลิตที่ออกสู่ตลาด ตามกลยุทธ์ที่ 1 แนวทางที่ 1
- (3) กำหนดแผนรองรับความผันผวนของราคายาง โดยการนำยางธรรมชาติมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า และการเพิ่มการใช้ยางในประเทศ
- (4) เร่งรัดการสนับสนุนให้ใช้ผลิตภัณฑ์ยางที่ผลิตได้ในประเทศ เพื่อให้มีการนำผลิตภัณฑ์ยางไปใช้ประโยชน์ให้มากที่สุดรวมทั้งสนับสนุนการส่งออก ตามกลยุทธ์ที่ 3 แนวทางที่ 1 โดยจัดทำแผนสนับสนุนการใช้ยาง ผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยาง
- (5) สนับสนุนผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ยางให้มีศักยภาพในการแข่งขันกับต่างประเทศ เช่น สนับสนุนด้านสินเชื่อเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต และจัดหาวัตถุดิบ แสดงสินค้าและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ยาง

แนวทางและมาตรการเหล่านี้ ควรได้รับการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติอย่างเร่งด่วน เป็นเป้าหมายลำดับแรก ๆ และจัดให้มีงบประมาณสนับสนุนอย่างพอเพียง

ภาคผนวก

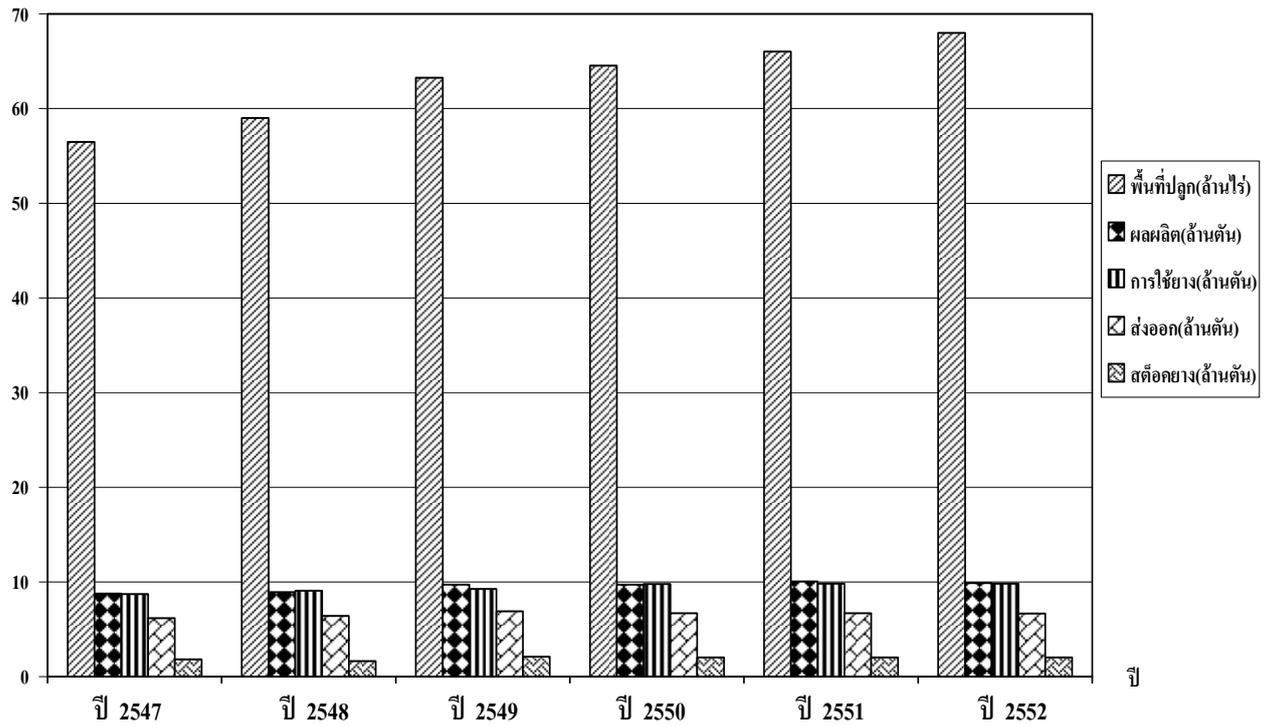
**ตารางที่ 1 ข้อมูลยางโลก : พื้นที่ปลูก ผลผลิต การใช้ การส่งออก สต็อกยาง
5 ปี (2547-2551) และประมาณการ ปี 2552**

ข้อมูล	2547	2548	2549	2550	2551	2552
1. พื้นที่ปลูก (ล้านไร่)	56.48	59.00	63.26	64.54	66.03	68.00
2. ผลผลิตยาง (ล้านตัน)	8.76	8.91	9.70	9.70	10.05	9.88
3. การใช้ยาง (ล้านตัน)	8.71	9.07	9.24	9.78	9.82	9.80
4. การส่งออกยาง (ล้านตัน)	6.18	6.41	6.88	6.69	6.68	6.65
5. สต็อกยาง (ล้านตัน)	1.82	1.65	2.11	2.03	2.02	2.02

ที่มา : ประมวลข้อมูลจากสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ข้อมูลยางโลก : กราฟเปรียบเทียบพื้นที่ปลูก ผลผลิต ปริมาณการใช้
การส่งออก สัตว์คอกยาง ปี 2547-2551 และประมาณการ
ปี 2552

หน่วยของกิจกรรม

ที่มา : ประมวลข้อมูลจากสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

**ตารางที่ 2 ข้อมูลยางโลก : ปริมาณผลผลิตยางธรรมชาติของประเทศสำคัญ
และกลุ่มประเทศต่างๆ ปี 2550 และปี 2551**

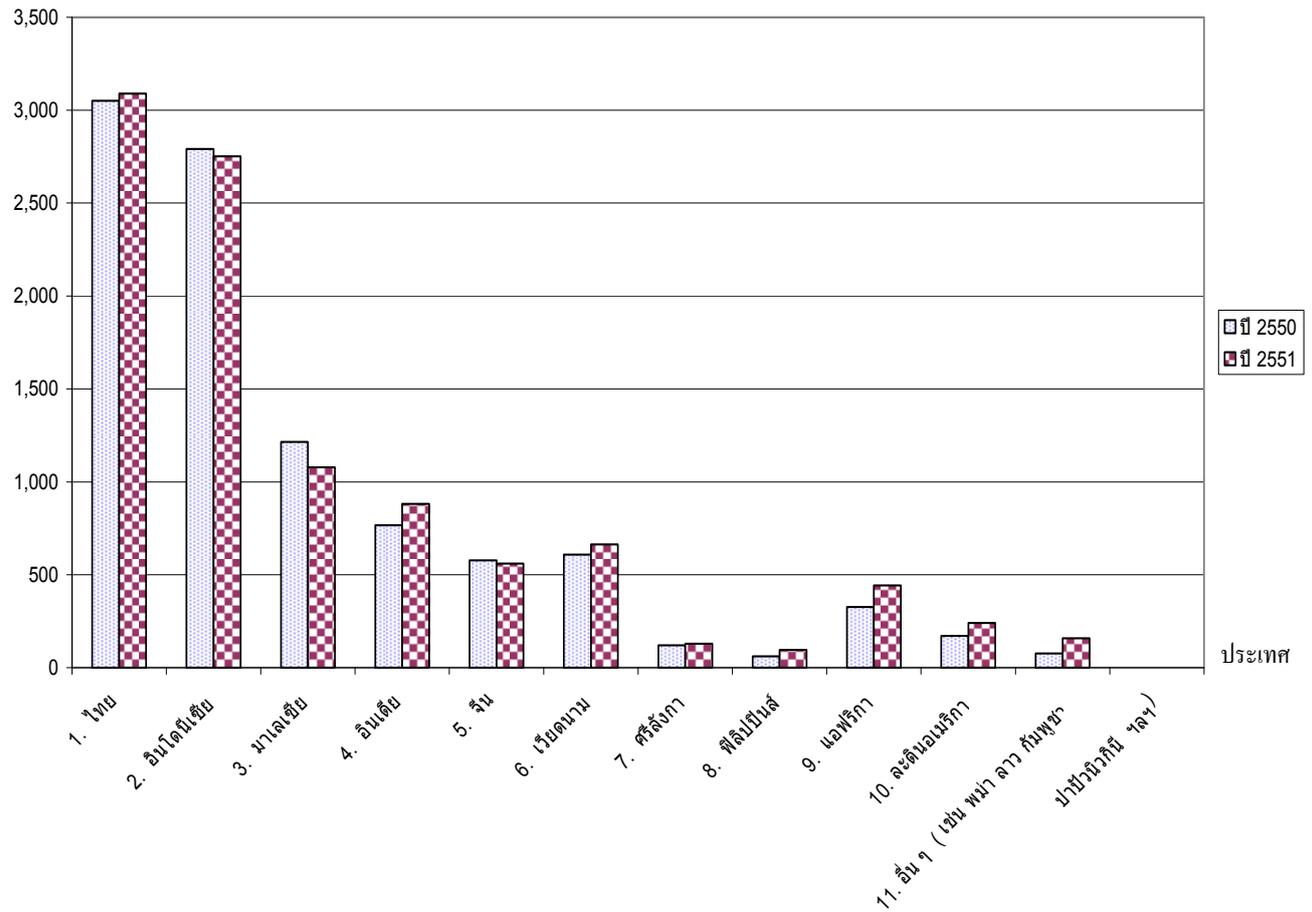
หน่วย : พันตัน

ประเทศ	ปริมาณการผลิต	
	ปี 2550	ปี 2551
1. ไทย	3,050	3,090
2. อินโดนีเซีย	2,791	2,751
3. มาเลเซีย	1,215	1,078
4. อินเดีย	767	881
5. จีน	577	560
6. เวียดนาม	608	663
7. ศรีลังกา	120	129
8. ฟิลิปปินส์	62	95
9. แอฟริกา	327	443
10. ละตินอเมริกา	171	241
11. อื่น ๆ (เช่น พม่า ลาว กัมพูชา ปาปัวนิวกินี ฯลฯ)	77	159
รวม	9,765	10,090

ที่มา : IRSG และ สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

ข้อมูลยางโลก : กราฟเปรียบเทียบปริมาณผลผลิตยางธรรมชาติของประเทศสำคัญ และกลุ่มประเทศต่างๆ ปี 2550 กับ ปี 2551

หน่วย : ,000ตัน

ที่มา : IRSG และ สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

**ตารางที่ 3 ข้อมูลยางโลก : ปริมาณการใช้ยางธรรมชาติของประเทศสำคัญ
ปี 2548 –ปี 2551**

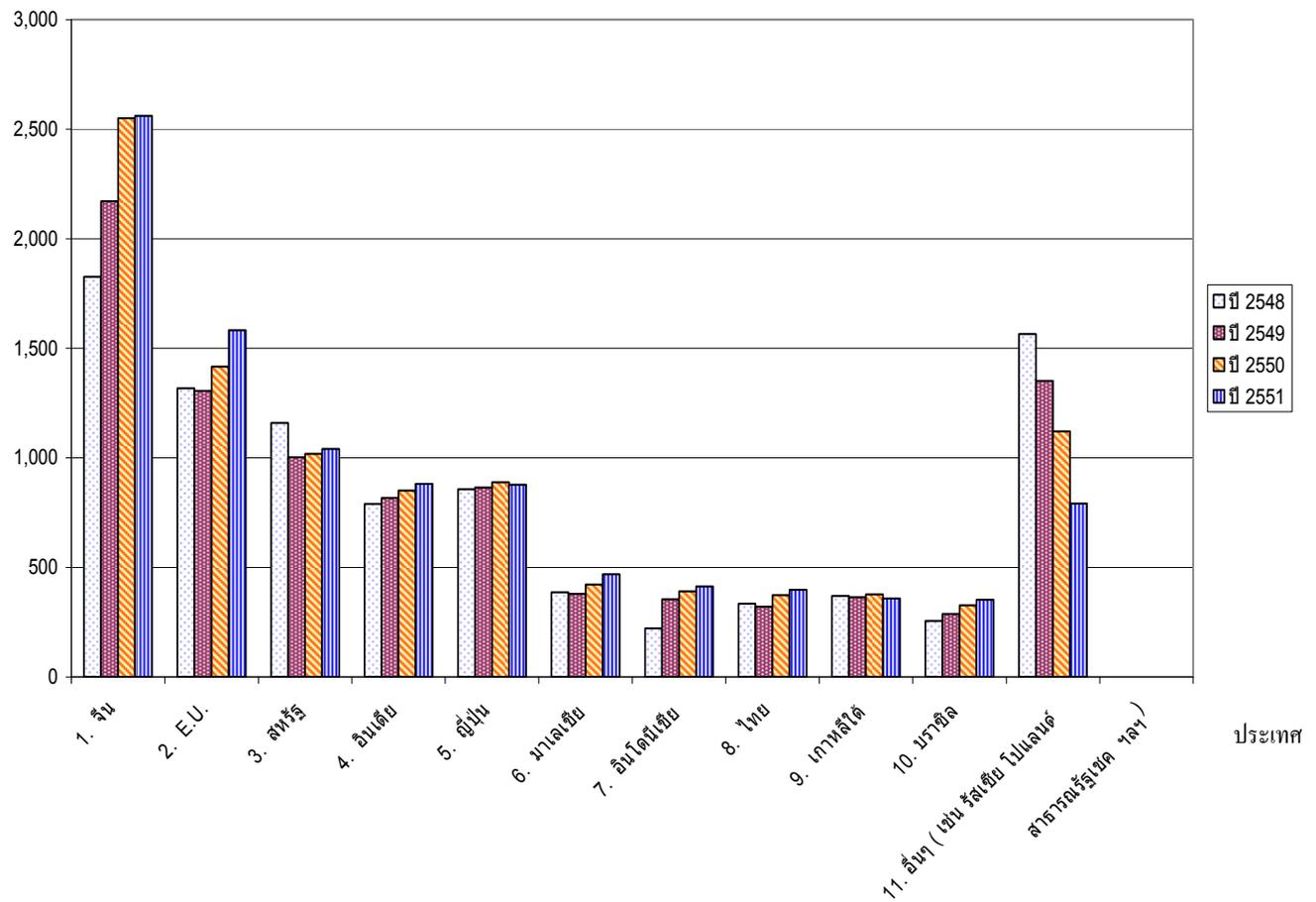
หน่วย : พันตัน

ประเทศ	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551
1. จีน	1,826	2,170	2,550	2,560
2. E.U.	1,317	1,305	1,416	1,583
3. สหรัฐ	1,159	1,003	1,018	1,041
4. อินเดีย	789	816	851	881
5. ญี่ปุ่น	857	865	888	878
6. มาเลเซีย	387	379	422	469
7. อินโดนีเซีย	221	355	391	414
8. ไทย	335	321	374	398
9. เกาหลีใต้	370	364	377	358
10. บราซิล	256	287	328	352
11. อื่นๆ (เช่น รัสเซีย โปแลนด์ สาธารณรัฐเชค ฯลฯ)	1,565	1,352	1,120	792
รวม	9,082	9,217	9,735	9,726

ที่มา : IRSG

ข้อมูลยางโลก : กราฟเปรียบเทียบปริมาณการใช้ยางธรรมชาติ ของประเทศสำคัญ ปี 2548 – 2551

หน่วย : ,000ตัน

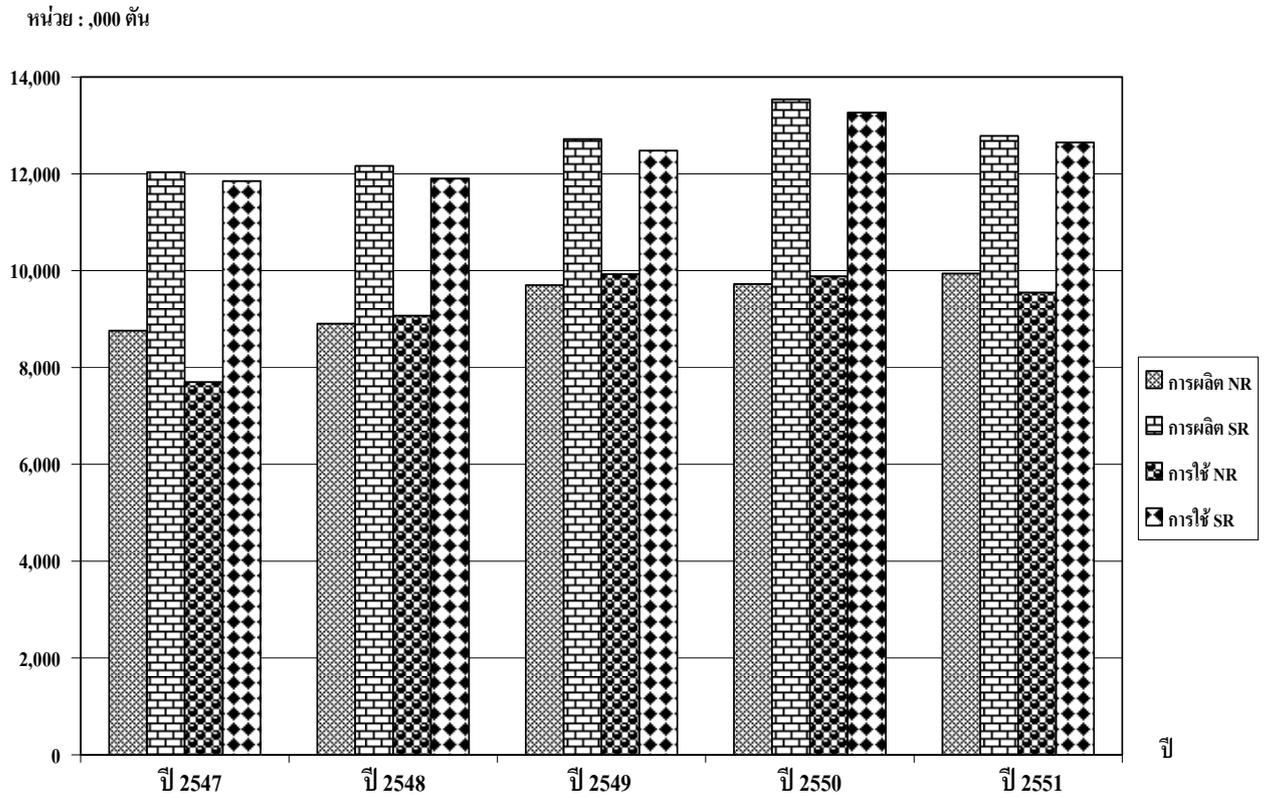
ที่มา : IRSG

**ตารางที่ 4 ข้อมูลยางโลก : ปริมาณและอัตราการขยายตัวของ การผลิต
และการใช้ยางธรรมชาติ และ ยางสังเคราะห์ 5 ปี (2547- 2551)**

ปี	การผลิต				การใช้			
	ยางธรรมชาติ		ยางสังเคราะห์		ยางธรรมชาติ		ยางสังเคราะห์	
	ปริมาณ (พันตัน)	อัตราการ ขยายตัว	ปริมาณ (พันตัน)	อัตราการ ขยายตัว	ปริมาณ (พันตัน)	อัตราการ ขยายตัว	ปริมาณ (พันตัน)	อัตราการ ขยายตัว
2547	8,758	9.02	12,033	5.72	7,701	9.52	11,851	4.25
2548	8,907	1.70	12,165	1.10	9,069	4.22	11,904	0.45
2549	9,701	8.91	12,719	4.55	9,929	2.66	12,481	4.84
2550	9,726	0.25	13,538	6.43	9,884	5.95	13,264	6.27
2551	9,942	4.42	12,785	-5.56	9,550	-3.38	12,647	-4.65

ที่มา : IRSG

ข้อมูลยางโลก : กราฟเปรียบเทียบปริมาณการผลิตและการใช้ ยางธรรมชาติ (NR) และยางสังเคราะห์ (SR) ปี 2547- 2551

ที่มา : IRSG

**ตารางที่ 5 ข้อมูลยางไทย : พื้นที่ปลูก พื้นที่กรีด และผลผลิตยาง
แยกตามภาค ปี 2541 ปี 2546 และ ปี 2551**

พ.ศ.2551

ภาค	พื้นที่ (ไร่)		ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่/ปี)
	พื้นที่ปลูก	พื้นที่กรีด	
ภาคใต้	11,339,698	9,350,366	272
ภาคตะวันออกและภาคกลาง	1,977,460	1,272,792	282
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,799,209	569,668	260
ภาคเหนือ	600,578	14,771	251
รวม	16,716,945	11,371,407	278

พ.ศ.2546

ภาค	พื้นที่ (ไร่)		ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่/ปี)
	พื้นที่ปลูก	พื้นที่กรีด	
ภาคใต้	10,621,131	8,663,674	291
ภาคตะวันออกและภาคกลาง	1,388,979	1,003,174	250
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	590,313	333,734	255
ภาคเหนือ	15,966	7,875	204
รวม	12,616,389	10,008,457	286

พ.ศ.2541

ภาค	พื้นที่ (ไร่)		ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่/ปี)
	พื้นที่ปลูก	พื้นที่กรีด	
ภาคใต้	9,634,300	7,774,576	227
ภาคตะวันออกและภาคกลาง	1,177,266	794,060	201
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	334,109	128,429	173
ภาคเหนือ	7,875	244	197
รวม	11,153,550	8,697,309	224

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

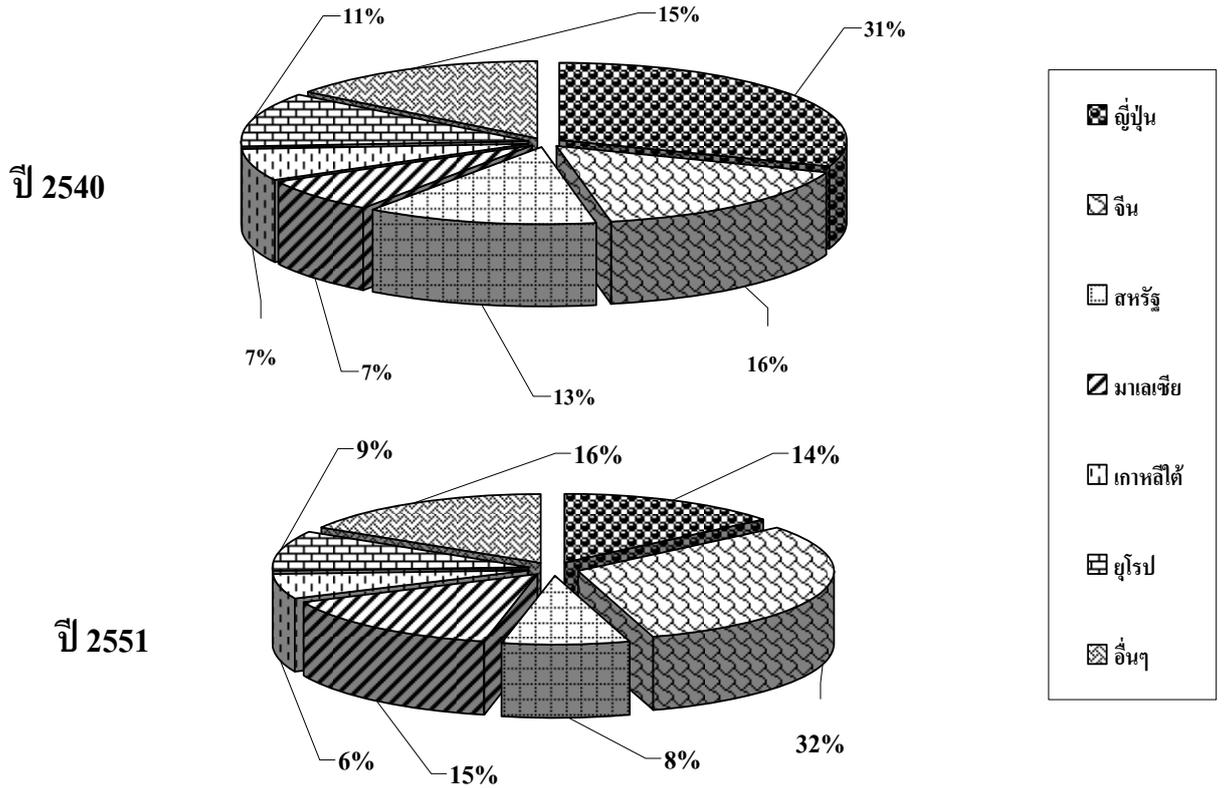
**ตารางที่ 6 ข้อมูลยางไทย : ปริมาณยาง (ยางแปรรูปที่เป็นวัตถุดิบ)
ที่ส่งออกไปยังประเทศผู้ซื้อที่สำคัญ 12 ปี
(2540 - 2551)**

หน่วย : เมตริกตัน

ปี	ญี่ปุ่น	จีน	สหรัฐ	มาเลเซีย	เกาหลีใต้	ยุโรป	อื่นๆ	รวม
2540	563,195	299,924	239,595	131,737	122,395	209,804	270,498	1,837,148
2541	499,629	237,642	280,355	179,316	122,580	225,788	294,086	1,839,396
2542	509,701	243,318	236,382	154,913	157,215	240,700	344,110	1,886,339
2543	505,233	417,638	329,504	243,708	136,387	231,178	302,505	2,166,153
2544	435,453	368,114	302,174	296,989	139,295	233,390	266,664	2,042,079
2545	498,854	436,637	382,317	363,651	138,756	266,392	321,809	2,354,416
2546	542,837	650,898	278,693	365,486	165,832	294,239	275,465	2,573,450
2547	525,654	619,800	249,196	383,695	171,668	291,670	395,413	2,637,096
2548	540,485	573,385	237,858	403,506	185,308	281,090	410,766	2,632,398
2549	492,740	747,168	210,784	442,664	173,477	261,882	442,958	2,771,673
2550	405,599	827,369	213,080	413,049	151,824	262,182	430,659	2,703,762
2551	394,742	824,833	219,986	398,043	154,340	249,509	433,830	2,675,283

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

ข้อมูลยางไทย : กราฟเปรียบเทียบสัดส่วนการส่งออกยาง
(ยางแปรรูปที่เป็นวัตถุดิบ) ไปยังประเทศผู้ซื้อที่สำคัญ
ปี 2540 กับ ปี 2551

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

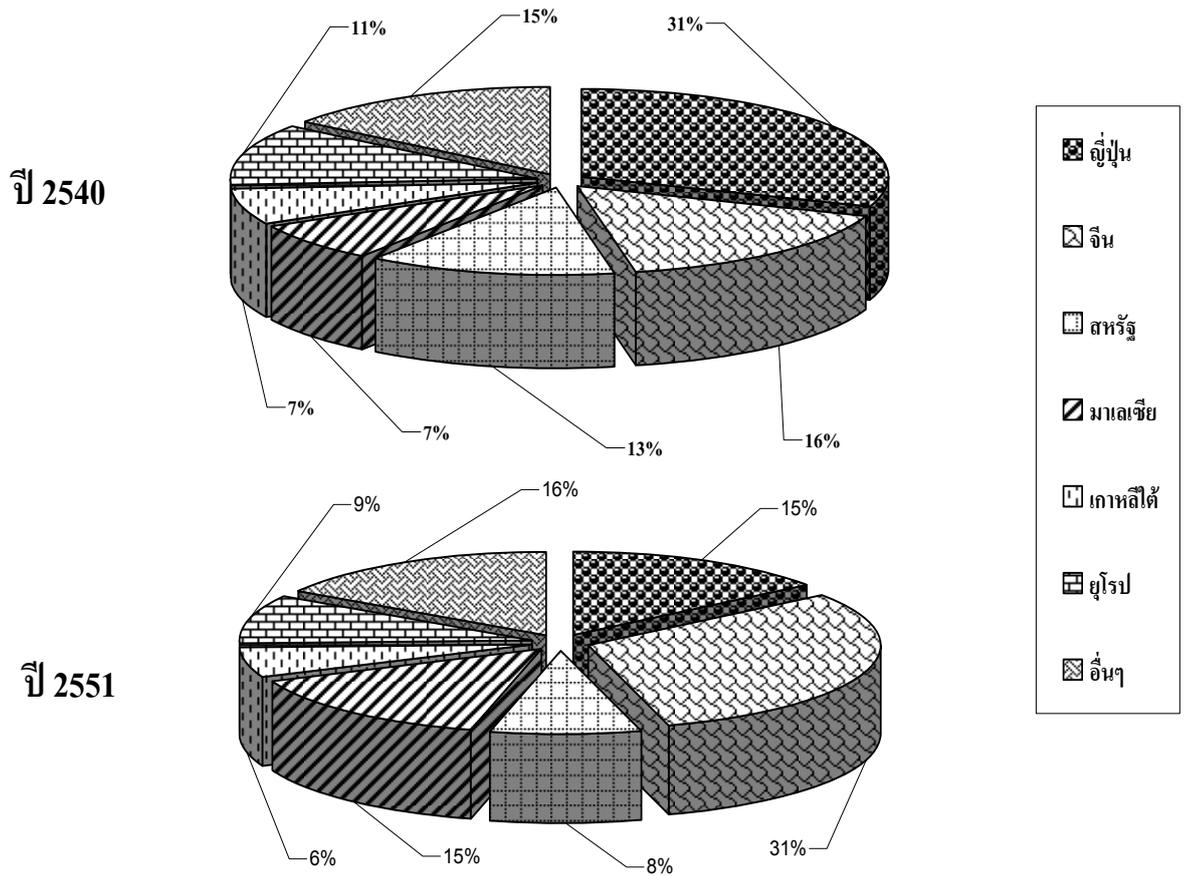
**ตารางที่ 7 ข้อมูลยางไทย : มูลค่ายาง (ยางแปรรูปที่เป็นวัตถุดิบ)
ที่ส่งออกไปยังประเทศผู้ซื้อที่สำคัญ 12 ปี
(2540 - 2551)**

หน่วย : ล้านบาท

ปี	ญี่ปุ่น	จีน	สหรัฐ	มาเลเซีย	เกาหลีใต้	ยุโรป	อื่นๆ	รวม
2540	17,029	9,068	7,244	3,983	3,701	6,344	8,179	55,548
2541	14,665	6,975	8,229	5,263	3,598	6,627	8,632	53,988
2542	11,976	5,717	5,554	3,640	3,694	5,656	8,086	44,323
2543	13,477	11,167	8,789	6,501	3,638	6,166	8,069	57,807
2544	11,036	9,329	7,658	7,525	3,530	5,915	6,758	51,752
2545	16,312	14,277	12,501	11,891	4,537	8,711	10,523	78,751
2546	24,132	28,936	12,389	16,248	7,372	13,080	12,246	114,403
2547	27,189	32,059	12,889	19,846	8,879	15,086	20,452	136,402
2548	32,519	34,498	14,311	24,277	11,149	16,912	24,714	158,380
2549	36,509	55,360	15,618	32,798	12,853	19,404	32,820	205,361
2550	29,156	59,474	15,317	29,691	10,914	18,847	30,957	194,356
2551	32,997	68,948	18,389	33,273	12,901	20,857	36,264	223,628

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

ข้อมูลยางไทย : กราฟเปรียบเทียบสัดส่วนมูลค่าการส่งออกยาง
(ยางแปรรูปที่เป็นวัตถุดิบ) ไปยังประเทศผู้ซื้อที่สำคัญ
ปี 2540 กับ ปี 2551

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

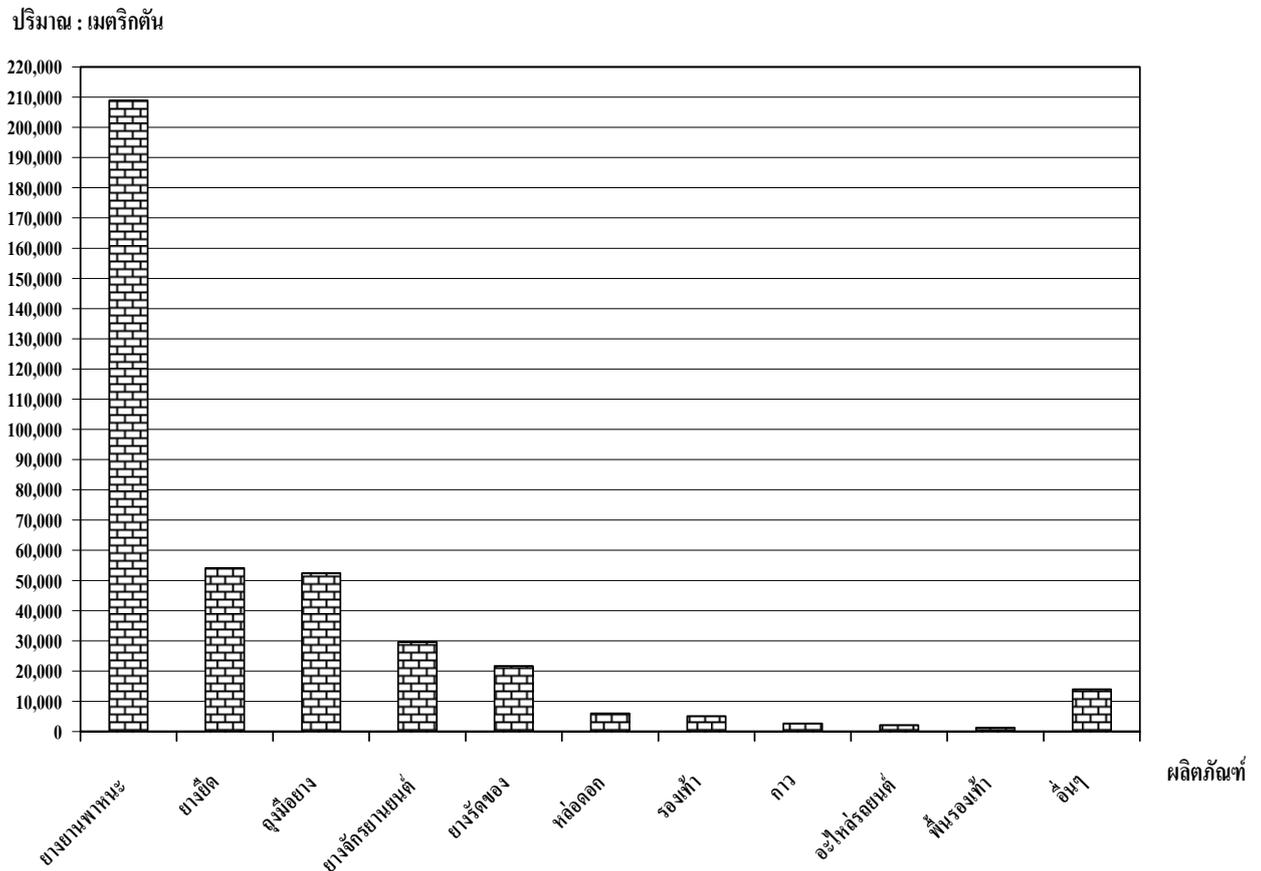
**ตารางที่ 8 ข้อมูลยางไทย : ปริมาณการใช้ยางธรรมชาติในประเทศ
แยกตามประเภทของผลิตภัณฑ์ ปี 2548-2551**

หน่วย : เมตริกตัน

ประเภทผลิตภัณฑ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551
1. ยางยานพาหนะ	139,790	137,153	170,893	208,886
2. ยางยืด	43,752	68,179	72,193	54,108
3. ถุงมือยาง	57,658	52,312	54,808	52,436
4. ยางรถจักรยานยนต์	24,526	21,577	29,589	29,614
5. ยางรัดของ	25,412	16,382	17,232	21,657
6. หล่อดอก	7,632	6,143	6,212	5,943
7. รองเท้า	10,627	4,860	4,759	5,055
8. กาว	1,522	1,553	2,430	2,591
9. อะไหล่รถยนต์	4,210	1,227	1,435	2,091
10. สายพาน	3,386	1,318	1,370	1,862
11. พื้นรองเท้า	2,966	3,632	4,162	1,249
12. ท่อยาง	763	950	964	940
13. เครื่องมือทางการแพทย์ / วิทยาศาสตร์	1,424	907	840	831
14. ผลิตภัณฑ์ฟองน้ำ	489	364	419	395
15. ถุงยางอนามัย	-	210	291	281
16. ลูกโป่ง	510	28	140	139
17. อื่น ๆ (เช่น อุปกรณ์กีฬา/ การศึกษา ผลิตภัณฑ์ยางที่ใช้ในงานก่อสร้าง และวิศวกรรม ฯลฯ)	9,982	4,090	5,922	9,517
รวม	334,649	320,885	373,659	397,595

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

ข้อมูลยางไทย : กราฟเปรียบเทียบปริมาณการใช้ยางธรรมชาติในประเทศ ตามประเภทผลิตภัณฑ์ในปี 2551

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

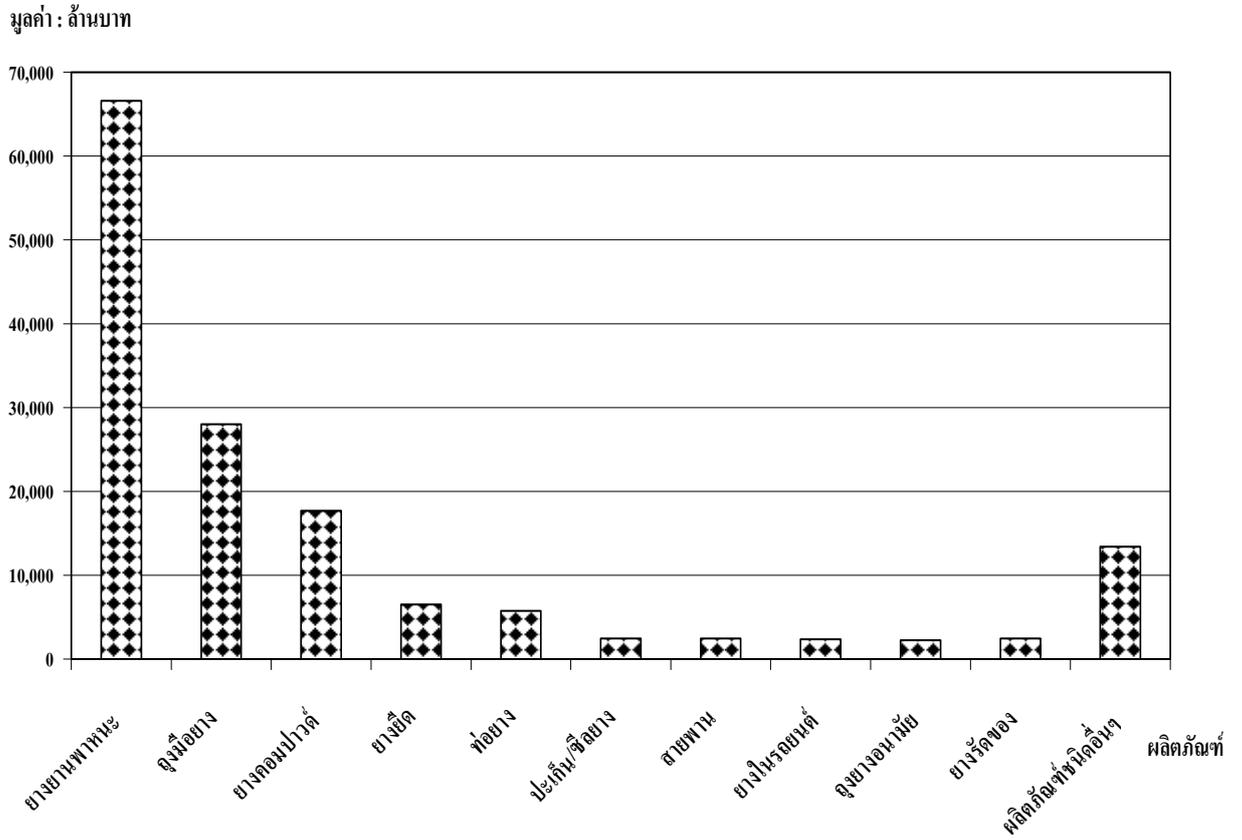
**ตารางที่ 9 ข้อมูลยางไทย : มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทย
ปี 2549-2551**

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทผลิตภัณฑ์	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551
1. ยางยานพาหนะ	43,582.99	53,718.31	66,591.44
2. ถุงมือ	27,287.84	25,274.01	28,017.27
3. ยางคอมปาวด์	12,926.81	11,865.31	17,685.55
4. ยางยืด	6,865.99	6,406.10	6,513.54
5. ท่อยาง	4,059.69	4,697.83	5,734.92
6. ปะเก็นซีลยาง	2,743.37	2,636.61	2,446.13
7. สายพาน	1,057.17	2,344.86	2,441.07
8. ยางในรถยนต์	1,900.54	2,206.96	2,362.67
9. ถุงยางอนามัย	1,796.29	2,060.77	2,256.83
10. ยางรัดของ	2,468.10	1,855.03	2,113.81
11. ยางปูพื้น	484.48	642.07	446.53
12. ผ้ายาง	572.75	336.64	221.19
13. หัวนมเคี้ยวทารก	184.33	147.48	124.08
14. ยางวัลคาไนซ์อื่น ๆ	292.52	214.14	93.36
15. ยางลบ	28.23	63.41	43.63
16. ยางรีเครม	32.70	25.92	28.04
17. ผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ (เช่น อุปกรณ์กีฬา/ การศึกษา ผลิตภัณฑ์ยางที่ใช้ในงานก่อสร้าง และวิศวกรรม ฯลฯ)	11,293.24	11,698.69	12,788.57
รวม	117,577.04	126,194.14	149,908.63

ที่มา : กรมศุลกากร

ข้อมูลยางไทย : กราฟเปรียบเทียบมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทย ในปี 2551

ที่มา : กรมศุลกากร

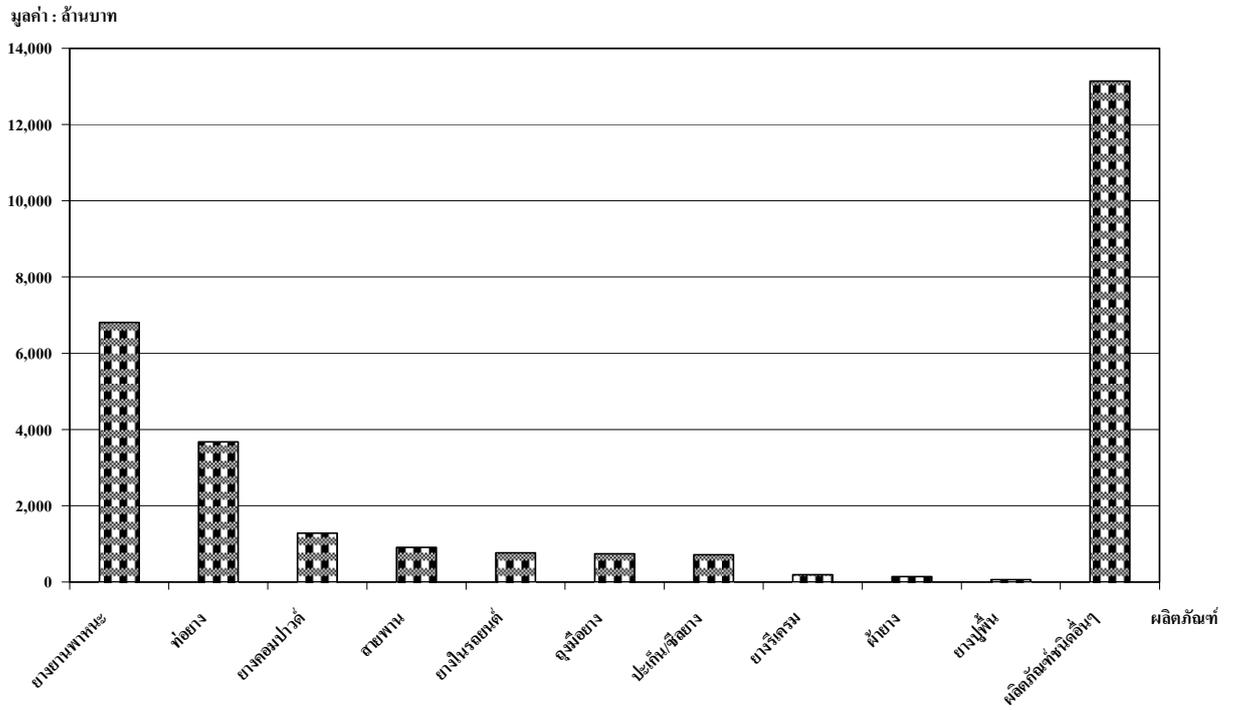
**ตารางที่ 10 ข้อมูลยางไทย : มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางของไทย
ปี 2549-2551**

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทผลิตภัณฑ์	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551
1. ยางยานพาหนะ	5,155.17	6,797.40	6,809.02
2. ท่อยาง	2,807.35	2,929.66	3,678.04
3. ยางคอมปาวด์	888.01	1,273.78	1,278.43
4. สายพาน	1,620.57	864.92	906.78
5. ยางในรถยนต์	709.8	732.31	768.58
6. ถุงมือ	671.26	625.39	738.46
7. ปะเก็นซีลยาง	643.36	668.27	715.63
8. ยางรีไซเคิล	126.4	149.37	192.24
9. ผ้ายาง	193.47	176.52	141.92
10. ยางปูพื้น	119.29	89.9	62.21
11. หัวนมเลี้ยงทารก	12.78	15.63	33.53
12. ยางวัลคาไนซ์	217.06	151.97	31.54
13. ยางลบ	30.18	35.62	29.13
14. ยางรัดของ	26.14	9.14	9.68
15. ยางยืด	65.3	37.36	9.5
16. ถุงยางอนามัย	2.98	4.71	5.68
17. ผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ (เช่น ยางรถยนต์ความเร็วสูง ผลิตภัณฑ์ยางที่ใช้ในงานก่อสร้าง และวิศวกรรม อุปกรณ์กีฬา ฯลฯ)	11,499.43	12,309.67	13,020.41
รวม	24,791.55	6,871.62	28,430.78

ที่มา : กรมศุลกากร

ข้อมูลยางไทย : กราฟเปรียบเทียบมูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางของไทย ในปี 2551

ที่มา : กรมศุลกากร

**ตารางที่ 11 ข้อมูลยางไทย : จำนวนโรงงานผลิตภัณฑ์ยางที่จดทะเบียน
แยกตามประเภทของผลิตภัณฑ์ ปี 2548-2551**

หน่วย : ราย (ตัวเลขสุทธิ
ที่ได้รับใบอนุญาตแต่ละปี)

ประเภทผลิตภัณฑ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551
1. หล่อดอก	10	8	8	8
2. ยางรถยนต์	11	13	15	15
3. ยางรถจักรยานยนต์ / จักรยาน	15	10	11	11
4. ยางรัดของ	12	10	16	16
5. ถุงมือยาง	19	18	17	17
6. ถุงยางอนามัย	-	1	1	1
7. พื้นรองเท้า	19	21	22	21
8. รองเท้ายาง (ผ้าใบ ฟองน้ำ)	47	44	53	53
9. ยางยืด	6	8	7	7
10. อะไหล่รถยนต์	29	25	34	36
11. ลูกโป่ง	6	2	2	2
12. กาว/เทปพันสายไฟ	5	5	6	6
13. ฟองน้ำ	9	6	4	4
14. ท่อยาง	5	8	9	9
15. สายพาน	9	11	9	9
16. ยางขัดสีข้าว	5	6	6	6
17. อุปกรณ์กีฬา	9	7	8	9
18. เครื่องมือทางการแพทย์/วิทยาศาสตร์	7	7	6	6
19. อื่น ๆ (ได้แก่ ยางหุ้มลูกกอล์ฟ ยางอัดแบบ ล้อรถเข็นของเล่นเด็ก ตุ๊กตายาง ยางลบ ฯลฯ)	31	26	36	36
รวม	254	236	270	272

**ตารางที่ 12 ข้อมูลยางไทย : จำนวนโรงงานแปรรูปยางที่จดทะเบียน
แยกตามประเภทของผลิตภัณฑ์ ปี 2548-2551**

หน่วย : ราย (ตัวเลขสุทธิ
ที่ได้รับใบอนุญาตแต่ละปี)

โรงงานแปรรูปยาง	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551
1. ยางแผ่นรมควัน	88	118	108	93
2. ยางแผ่นผึ่งแห้ง	24	23	75	17
3. น้ำยางข้น	77	76	100	78
4. ยางแท่ง	57	64	71	61
5. ยางเครพ	47	39	44	48
6. ยางผสม	15	15	31	23
รวม	308	335	429	320

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 13 ราคาขาย : ราคาขายแผ่นดิบคุณภาพดี ที่ซื้อขายโดยวิธีประมูล
ณ ตลาดกลางยางพาราสงขลา (หาดใหญ่)
สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช ปี 2541-2552

หน่วย : บาท / กิโลกรัม

ปี	ราคาขายแผ่นดิบคุณภาพดี ณ ตลาดกลางยางพารา		
	หาดใหญ่ สงขลา	สุราษฎร์ธานี	นครศรีธรรมราช
2541	25.69		
2542	19.77	19.94*	
2543	23.64	23.32	
2544	22.53	22.45	29.14**
2545	29.15	29.14	29.14
2546	40.16	40.19	40.23
2547	46.66	46.69	46.73
2548	55.19	55.23	55.28
2549	72.14	72.01	72.14
2550	72.04	71.81	72.22
2551	79.98	79.70	80.04
2552			
ม.ค.	46.32	46.51	46.68
ก.พ.	46.37	46.05	46.17
มี.ค.	46.46	43.82	45.96
เม.ย.	51.63	51.17	51.55
(1-15)พ.ค.	54.61	54.72	55.04

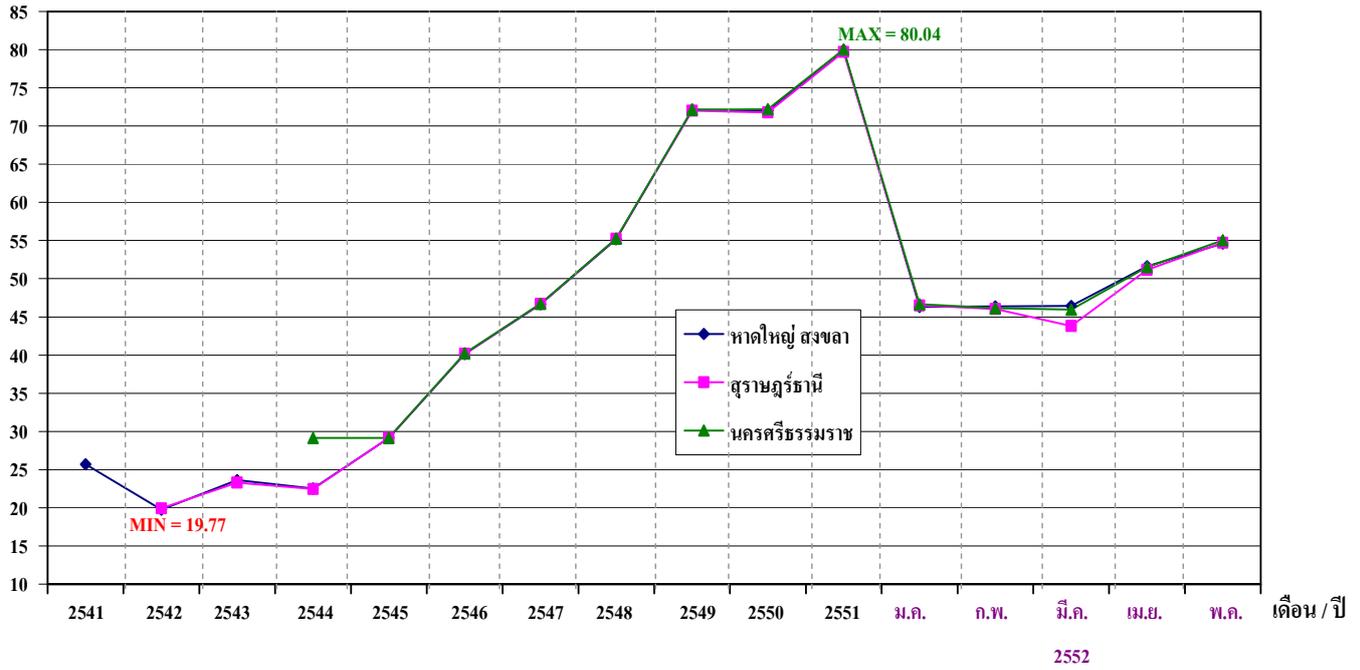
* จัดตั้งตลาดกลางยางพาราสุราษฎร์ธานี และเปิดประมูลในปี 2542

** จัดตั้งตลาดกลางยางพารานครศรีธรรมราช และเปิดประมูลในปี 2544

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

กราฟ แสดงราคาขายแผ่นดิบคุณภาพดี ที่ซื้อขายโดยวิธีประมูล ณ ตลาดกลาง
ยางพาราสงขลา (หาดใหญ่) สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช
ปี 2541-2552

หน่วย : บาท / กิโลกรัม

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 14 ราคาขาย : ราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 (RSS3) F.O.B. กรุงเทพฯ
เปรียบเทียบกับ ตลาดซื้อขายล่วงหน้าสิงคโปร์ (SICOM)
และโตเกียว (TOCOM) ปี 2541-2552

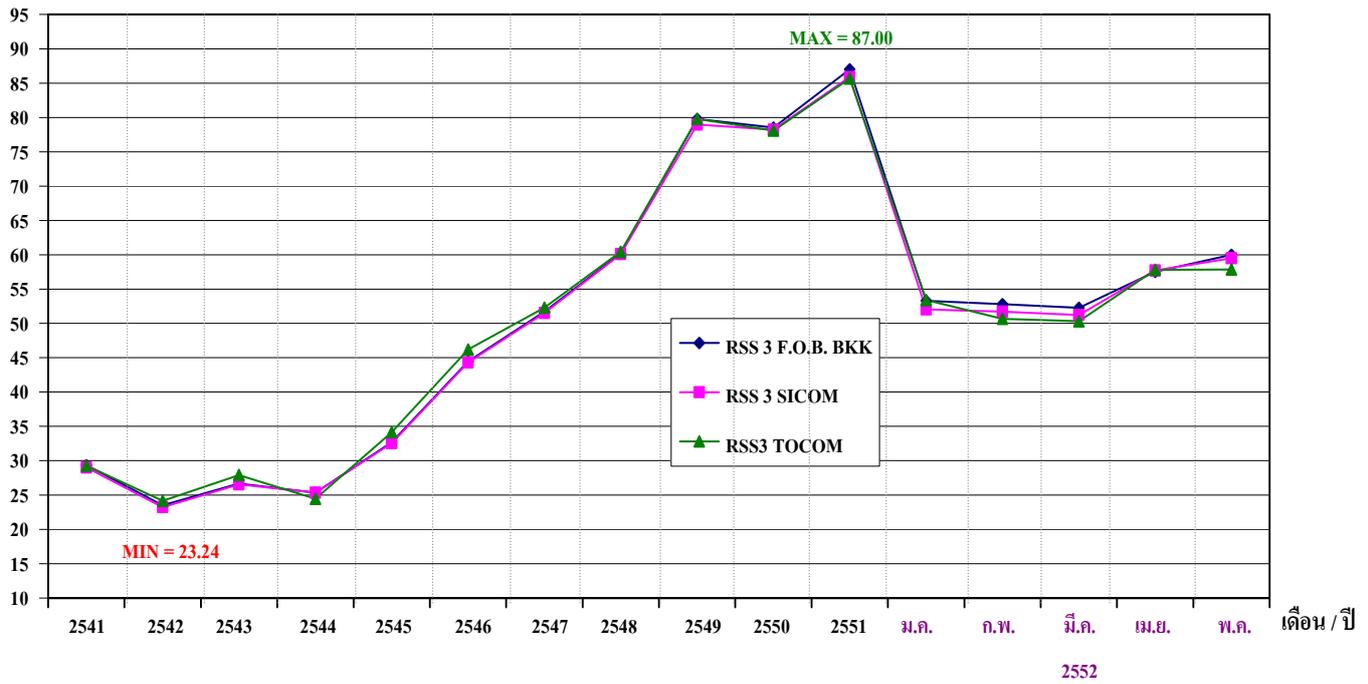
หน่วย : บาท / กิโลกรัม

ปี	ราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3(RSS 3)		
	F.O.B. BKK	SICOM	TOCOM
2541	29.35	29.01	29.27
2542	23.50	23.24	24.15
2543	26.67	26.53	27.91
2544	25.34	25.34	24.44
2545	32.70	32.56	34.17
2546	44.45	44.33	46.18
2547	51.72	51.54	52.31
2548	60.17	60.10	60.44
2549	79.77	78.97	79.79
2550	78.54	78.23	78.09
2551	87.00	85.87	85.65
2552			
ม.ค.	53.27	52.05	53.40
ก.พ.	52.82	51.71	50.67
มี.ค.	52.25	51.21	50.33
เม.ย.	57.50	57.70	57.82
(1-15)พ.ค.	59.99	59.51	57.86

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

กราฟ แสดงราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 (RSS3) F.O.B. กรุงเทพฯ
เปรียบเทียบกับ ตลาดซื้อขายล่วงหน้าสิงคโปร์ (SICOM)
และโตเกียว (TOCOM) ปี 2541-2552

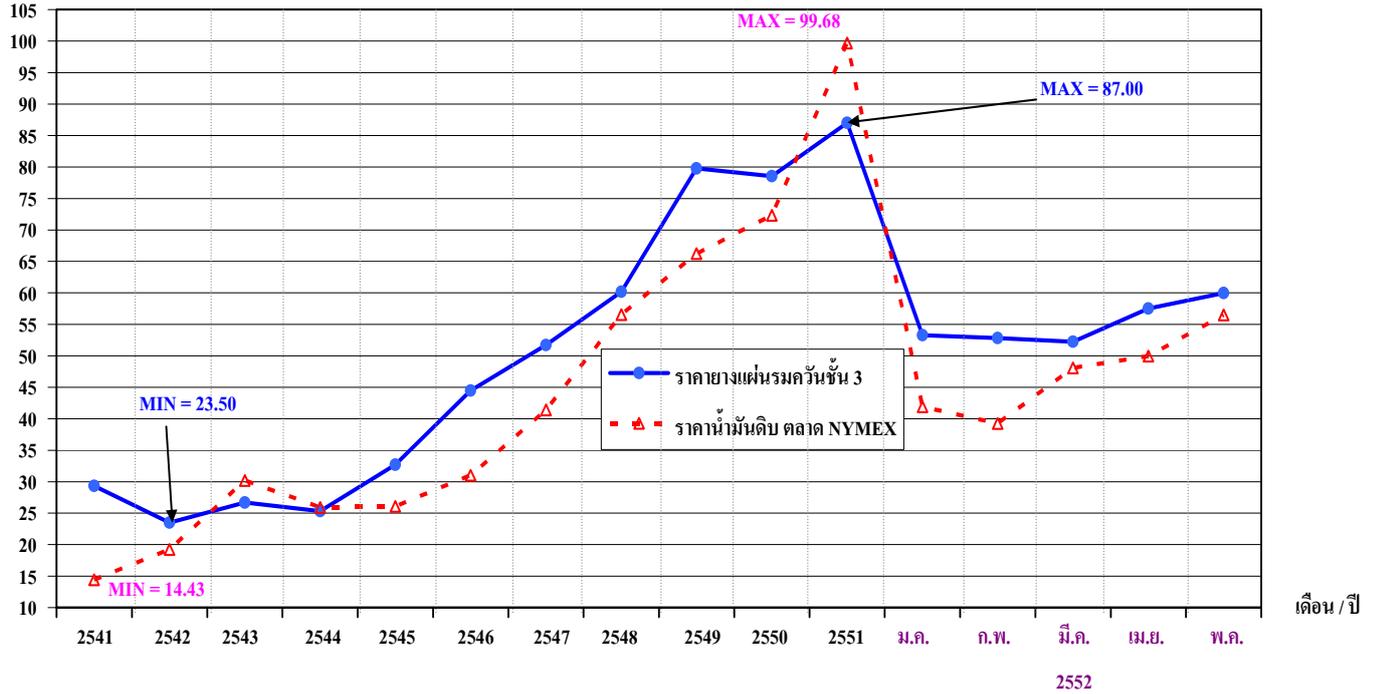
หน่วย : บาท / กิโลกรัม

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

กราฟ แสดงราคาขายแฉ่นรมควันชั้น 3 (RSS 3) F.O.B. กรุงเทพฯ กับราคาน้ำมันดิบตลาด NYMEX ปี 2541-2552

หน่วย : บาท / กิโลกรัม

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

**ตารางที่ 15 ผลการศึกษาของกรมวิชาการเกษตร
การดูดซับธาตุคาร์บอนของยางพารา**

แหล่งเก็บธาตุคาร์บอน	หน่วย : เมตริกตัน/ไร่/25ปี
มวลชีวภาพของต้นยางทั้งบนดินและใต้ดิน ที่อายุ 25 ปี	21.24
กิ่ง ก้าน ใบ เปลือก เมล็ด ที่ทิ้งหรือผลัดใบ	8.00
ผลผลิตน้ำยางตลอดอายุ	4.57
อินทรีย์วัตถุที่พื้นดินชั้นบน	7.84
รวม	42.65

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

**ตารางที่ 16 ผลการศึกษาของประเทศสมาชิกสภาร่วมมือด้าน
การวิจัยและพัฒนายางพาราระหว่างประเทศ
การดูดซับธาตุคาร์บอนของยางพารา**

ประเทศ	ปริมาณธาตุคาร์บอนที่กักเก็บของยางพารา					คำนวณเป็นอัตราดูด ซับก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์ ต่อปี
	มวลชีวภาพ เหนือ พื้นดิน (1)	มวลชีวภาพ ใต้ดิน หรือ ราก (2)	รวมมวล ชีวภาพ (1)+(2)	มวลชีวภาพ ในดิน (3)	รวมทุก ส่วน	
ไทย	-	-	217.6	49.0	266.6	33.26
มาเลเซีย	223.1	35.7	258.8	54.4	313.2	38.33
อินเดีย	128.0	14.0	142.0	23.0	165.0	28.84
อินโดนีเซีย	139.6	-	-	45-60	184.6- 199.6	27.09-29.30
กานา	-	-	82.35	52.65	135	35.39
บราซิล	-	-	47.43	105.57	153	40.11
ช่วงต่ำสุด - สูงสุด	128.0- 223.1	14.0-35.7	47-258.8	23.0- 105.57	135-266.6	28.84-40.11

ที่มา : สภาความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนายางพาราระหว่างประเทศ

